

DIRVA

THE FIELD
Balandžio April 8, 1954
Nr. 14
Cleveland, Ohio

Jie smaugia Lietuvą

Naujas Lietuvos kompartijos CK yra kiek "lietuviškesnis", negu ligšiolinis, žinoma, lietuviams laikant ir tokius lietuviškos kilmės bolševikiškos auklėtus komunistus, kaip Augustinaitis, Bartasiūnas, Liaudis, Macijauskas, Ozarskis, Ziburkus, arba tokius šimtanuosimtinus rusifikacijos brūkėjus, kaip Sniečkus ar Žiugžda.

Dabar iš 137 CK narių bei kandidatų ir revizijos komisijos narių tokių bent iš vardo lietuvių yra 88 (65%), o buvo 70 iš 123 (57%).

Aiškių rusų dabar yra 28 (20%), o buvo 33 (27%). Lenkų, žydų ir kitokių (jų tarpe neatpažintų kilmės) — dabar 21 (15%), buvo 20 (16%).

Rusų skaičiaus sumažėjimas ir tariamų lietuvių pagausėjimas partijos centro organuose yra pernelyg "nacionalinių kadry stiprinimo" politikos paseka. Iš tų organų sąrašų visai išnyko 19 rusų, 6 kiti ir tik 16 lietuvių. Tuo tarpu naujų atsirado: lietuvių 34, rusų 14, kitų

Iš buvusių kandidatų arba revizijos komisijos narių į CK pakilo 7 lietuviai, 4 rusai ir 3 kiti. Iš buv. CK narių nusilko žemyn 3 lietuviai: 1 į kandidatus, 2 į rev. k-ją.

Tarp visiškai iškritusiųjų iš CK yra Juozas Banaitis, Pranas Olekas, Antanas Ragutis. Banaitis (1940 m. buvęs radiofono direktorium) tebėra Kultūros Ministerio (Guzevičiaus) pavaduotoju, dekadose proga lankėsi Maskvoj, taigi dar neatrodo patękęs į visišką nemalonę. Olekas — Augšč. Tarybos Prezidiumo narys. Nėra žinių, kad būtų iš ten pašalintas, nors šiaip jau viešai nepasireiškia. Labiausiai pažymėtinas A. Ragutis. Jis iki 1952 gruodžio mėn. suvažiavimo buvo komjaunimo pirmas sekretorius. Po to suvažiavimo jo vietą užėmė J. Petkevičius. Ragutis nuo to laiko niekur nebeminiamas. Dabar jo vardas išnyko ir iš partijos organų.

Iš CK į revizijos komisiją nusilko K. Andriaitis ir J. Bartasiūnas, abu buvę ministrai. K. Andriaitis buvo Maisto Pramonės ministeris iki pernyktos reformos. Netekęs ministerijos pasirodė sau neblogą vietą — vieno iš didžiausių saldainių fabriky direktorium ("Pergalė", Vilniuje). J. Bartasiūnas yra buvęs Vidaus Reikalų Ministerio iki postalinio vyriausybės pertvarkymo. Jis savo laiką patarsėjo išleisdamas atsišaukimą į lietuvių partizanus, kuriame partizanai buvo kviečiami ge-

ruoju pasiduoti ir jiems buvo žadėta amnestija, ir kuriame nepasidavusiems buvo grasoma su-naikinimu. Pernai kovo mėnesį jo vietą užėmė P. P. Kondakov, ligi tol buvęs Saugumo ministeris (MGB), dabar jau irgi iš Lietuvos dingęs. Vidaus Reikalų ministerių pabūvęs vos apie pustrčio mėnesio. J. Bartasiūno nuo ano laiko visai nebuvo girdėti, bet, pasirodo, jis visgi nepateko į visiškai pašalintųjų tarpą.

I kandidatus iš CK narių nusilko tulas Liūdas (Liūdo sūnus) Dapkus. Mažeikių rajono "Jaunosios Gvardijos" kolūkio pirmininkas, Augšč. Tarybos prezidiumo narys, 1952 m. rudenį Lietuvos kompartijos delegatas į Maskvos partijos suvažiavimą (patariamųjų balsų).

Tarp išnykusių rusų pažymėtini: A. Andriejev — buv. maskvinės paruošų (privalomųjų duoklių) Ministerijos įgaliotinis Lietuvoj; A. I. Anuškin — buv. "Sovietskaja Litva" redaktorius (jis iš "Sov. Litva" išnyko peritų metų gruodžio mėn., CK susirinkimo metu...); jo vietą dabar užėmė V. T. Lucenko ir CK ir redakcijoj; V. P. Aronov — buv. partijos II sekretorius; tą vietą laikinai buvo užėmęs V. Niunka, kuris paskui vėl liko trečiuoju sekretorium, o II sekret. vietą perleido M. Šumauskui (pirmosios okupacijos metais jo pirmosios apimtos pareigos buvo Prekybos Rūmų Direktoriaus; N. Gusev — buvęs CK biuro partijos, profsąjungų ir komjaunimo organizacinio skyriaus vedėjas; jo pareigas pernai vasarą buvo perėmęs F. Bieliauskas, dabar jas vėl užėmė rusas Afonin, buvęs šiaulių srities II sekt. prie tuomet ten I sekretorium buvusio Šumausko; A. J. Katyrev — buv. Kauno srities sekt., netekęs posto suvažiavimo buvo komjaunimo pirmas sekretorius. Po to suvažiavimo jo vietą užėmė J. Petkevičius. Ragutis nuo to laiko niekur nebeminiamas. Dabar jo vardas išnyko ir iš partijos organų.

Iš CK į revizijos komisiją nusilko K. Andriaitis ir J. Bartasiūnas, abu buvę ministrai. K. Andriaitis buvo Maisto Pramonės ministeris iki pernyktos reformos. Netekęs ministerijos pasirodė sau neblogą vietą — vieno iš didžiausių saldainių fabriky direktorium ("Pergalė", Vilniuje). J. Bartasiūnas yra buvęs Vidaus Reikalų Ministerio iki postalinio vyriausybės pertvarkymo. Jis savo laiką patarsėjo išleisdamas atsišaukimą į lietuvių partizanus, kuriame partizanai buvo kviečiami ge-

(Perkelta į 8 pusl)

Balandžio mėn. 5 d. Arlington kapinėse iškilmingai palaidotas gen. Vandenbergas, buv. orinių jėgų vadas. Mirė 55 metų amžiaus, vėžio liga. Nuotraukoj gen. Vandenbergas perduoda pareigas gen. N. F. Twiningui.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

IR ČIA BUVO LIETUVAI GEROVĖ...

Sniečkus pastarajame kompartijos suvažiavime Vilniuje pasiūlė ateinančiais metais rengti Lietuvoje iškilmingą paminėjimą 160 metų sukakties nuo Lietuvos prijungimo prie Rusijos. Tai buvęs pats įžymiausias įvykis lietuvių tautos istorijoje.

"Būtiną plačiai išaiškinti darbo žmonėms", — kalbėjo Sniečkus, "to istorinio įvykio milžinišką progresyvią reikšmę tolesniam lietuvių tautos politiniam, ūkiniam ir kultūriniam išsivystymui, nors Rusijos viršūnėje tada buvo caras ir dvarininkai". (Apie neseniai įvykusią lietuvių meno ir literatūros dekadą Maskvoje, kuriai darbo ir valstybės lėšų nebuvo gailėta, jau dabar pabrėžiama, kad tik rusų deka toks pasirodymas tegalėjo įvykti).

VIENTKIEMIŲ GROVIMAS

Lietuvos vienkiamių išgrovimas ir gyventojų sukelimas į kolūkinius kaimus tebėra vienas iš svarbiausių Sniečkaus programos punktų. Partijos suvažiavime jis pabrėžtinai ragino rajonų partinius bei vykdomuosius komitetus tuo ypatingai rūpintis, nors Chruščiovas savo pernyktėj kalboj ir buvo išspėjęs nepersitengti su Lietuvos, Latvijos bei Estijos vienkiamių naikinimu. Jis patarė pirma apsisvarstyti "kur ir kaip".

Anot Sniečkaus, savo laikui ūkininkai buvo prievarta išvairtyti į vienkiamius ir ta proga mažesniai buvo apiešti, o buvęs sustiprinti. Dabar vienkiami esą rimta kliūtis kolūkiam stiprinti ir jų narių mėsai žiaginėi gerovei bei kultūriniam lygiui kelti. (Vėliausiomis žiniomis, apie 360,000 buvusių paskirų Lietuvos ūkių dabar yra sujungti į 2,200 kolūkių. Taigi, pagal Sniečkaus planą, tiek Lietuvoje ateityje turi būti kaimų miestelių, kurių kiekvienam tekėtų vidutiniškai apie 165 šeimos. Tai būtų žymiai didesni kaimai, negu didžiausieji buvę Lietuvos kaimai prieš išsiskirstymą vienkiamiais).

VISAM PASAULY

• Prancūzų Indokinijoje, mūsųje dėl Dien Bien Phu tvirtovės, abi pusės neša didžiulius nuostolius. Pirmadienį buvo laukiama, kad tvirtovę komunistai gali užimti. Bet priešas gavęs skaudų smūgį kiek atitraukė naujam puolimui. Prancūzai teigia, kad 21,000 komunistų karių išvesta iš rikiuotės ir tai sudarą pusę puoliančios armijos.

• Norvegijos karūnos princesė Martha, ilgą laiką sirgusi, mirė balandžio mėn. 5 d. ryte. Ji buvo gimusi 1901 metais, buvo išteikėjusi (1929) už princą Olafą.

• Prancūzijos maršalas Juin, iškritikavęs civilinės vyriausybės karinę politiką, buvo atleistas iš augščiausios karo tarybos vicepirmininko pareigų. Tai buvo pati augščiausioji Prancūzijos kariškių karjeros vieta. Po to jis pats atsistatydino ir iš NATO pareigų.

• Rusijos paskutinioji nota Amerikai, Anglijai ir Prancūzijai, kad ir ji norinti įstoti nariu į NATO komentuojama, kaip desperatiškas politinis manevras po išsprogintų naujų vandenilio bombų ir Vakarų Vokietijos pasiryžimo tikrai ginkluotis.

• Izraelio ir arabų susikirtimų pasekos gilėja. Izraelis ir Syrija pasieniais telkia kariuomenę. Jei prasidėtų ginklų kalba, visas arabų pasaulis gali Izraelį priremti prie sienos.

• Egiptie karių kova dėl valdžios viršūnių tebeina. Laimi pulk. Nasser, autoritetinio valdymo šalininkas, nesutinkąs leisti partijų veikimą. Gen. Naguib vis labiau ir labiau politiniai supančiojamas.

• Winston Churchill kalbėdamas atominio ginklų panaudojimo reikalu pranešė, kad 1943 m. tarp Anglijos ir JAV buvo pasirašyta slapta sutartis, kurioje numatyta veto teisė, jei vienas iš tų kraštų tokį veiksmą skaito nenaudingą. Dėl to iš JAV vyriausybės pusės pareikšta, kad tas susitarimas nustoja galios.

• Prezidentas Eisenhoweris balandžio 5 d. vakare, per radiją ir televiziją kalbėjo į amerikiečių tautą aktualiais dienais klausimais. Palietė atominio karo pavojų ir komunistinių jėgų su-tramdyną.

MIN. K. GRAUŽINIO SVEIKATA

Min. Dr. K. Graužinio sveikata (Urugvajuje) pamažu gerėja. Po mėnesio tikisi visai pasveikti. Jo liga yra panaši į min. B. K. Balučio, tik širdies prepuolis buvo silpnėsnis. Sergantį min. Dr. K. Graužinį ap-lankė Urugvajaus respublikos prezidento adjutantas, perdavęs prezidento linkėjimus pasveikti ir pasiūlęs kuo galdamas padėti. Užs. reik. ministerio vardu buvo aplankęs protokolo direktorius, taip pat buvo atvykęs nuncijus, Japonijos ambasadorius atsiuntė džiulę pintinę gelį.

DVASIŠKIŲ PAREISKIMŲ KLASTOJIMO ISTAIGA

Vatikanio valstybės organas "L'Osservatore Romano" š. m. kovo 19 d. pirmame puslapyje įsidėjo Alessandrino straipsnį pavadinimą "Persekiojama Lietuva". Autorius, pažymėjęs, kad turimomis žiniomis, Bukarešte veikia specialus biuras, kuris falsifikuoja vykaujų ir dvasininkų, esančių anapus geležinės uždangos, laiškus, pastebi, kad sufalsifikuotas yra ir Panevėžio vyskupo Pataroko laiškas, atspausdintas komunistų spaudoje.

KAIP SU DARBAIS?

Anksčiau buvo žadėta, kad jei kovą mėn. bedarbių skaičius nemažės, bus pradėta organizuoti viešuosius darbus.

Statistikos duomenimis kovo mėn. bedarbių skaičius dar pakilo 54,000. Bet balandžio pradžioj-j darbus jau pradėjo šaukti daugiau fabriky. Mano, kad bus apseita ir be viešųjų darbų.

ARTURO TOSCANINI

National Broadcasting Co. simfoninio orkestro dirigentas, sulaukęs 87 metų amžiaus, pasitraukė iš pareigų ir nori daugiau pasirūpinti pelytu poilsiu.

Washington, D. C. jau žydi vyšnios. Vyšnių žydėjimo metu atsilanko per 500,000 turistų. Nuotraukoj pirmosios vyšnių žydėjimo lankytojos japonės.

Rytų Vokietija „pakelta“ į satelitus

(Mūsų Europos bendradarbio)

Kovo mėn. paskutinėmis dienomis Maskvos vyriausybė paskelbė, kad ji pripažįstanti "Vokietijų Demokratinę Respubliką", kaip suvereninę valstybę. Kiti žodžiais tariant, Rytų Vokietija pakelta į satelitinės valstybės laipsnį.

Kaip atsimename, kad karo metu buvo sutarta Vokietiją padalinti į keturias okupacines zonas. Bet tuo tarpu kai Vakarų Vokietijos zonos (amerikiečių, britų ir prancūzų) jau seniai susilijo į vieną valstybę, sovietų zona pasiliko išskirta iš bendro Vokietijos kamieno. Po trumpai tetrukusio pereinamojo laikotarpio, 1946 metais sovietų zonoje buvo įsteigta "Vokietijos socialistinė vienybės partija" (sutrumpintai vadinama SED — "Sozialistische Einheitspartei Deutschlands"), kurioje pagal Maskvos praktikojamas fikciviešuosius darbus.

Statistikos duomenimis kovo mėn. bedarbių skaičius dar pakilo 54,000. Bet balandžio pradžioj-j darbus jau pradėjo šaukti daugiau fabriky. Mano, kad bus apseita ir be viešųjų darbų.

KAIP SU DARBAIS?

Anksčiau buvo žadėta, kad jei kovą mėn. bedarbių skaičius nemažės, bus pradėta organizuoti viešuosius darbus.

Statistikos duomenimis kovo mėn. bedarbių skaičius dar pakilo 54,000. Bet balandžio pradžioj-j darbus jau pradėjo šaukti daugiau fabriky. Mano, kad bus apseita ir be viešųjų darbų.

ARTURO TOSCANINI

National Broadcasting Co. simfoninio orkestro dirigentas, sulaukęs 87 metų amžiaus, pasitraukė iš pareigų ir nori daugiau pasirūpinti pelytu poilsiu.

esą rytų zonos vokiečiai dabar turį savo valstybę. Krašto bolševikinimas buvo vykdomas tai sparčiau, tai vėl lėčiau, atseit, kaip to reikalavo momento propagandiniai sumetimai.

Bet Maskva vis dar vengė atvirai paversti Rytų Vokietiją savo satelitu. Kremliaus politiniai strategai leisdavo visokius burbulus, kuriais buvo siekiama suvedžioti naivėlius Vakarų Vokietijos zonos (amerikiečių, britų ir prancūzų) jau seniai susilijo į vieną valstybę, sovietų zona pasiliko išskirta iš bendro Vokietijos kamieno. Po trumpai tetrukusio pereinamojo laikotarpio, 1946 metais sovietų zonoje buvo įsteigta "Vokietijos socialistinė vienybės partija" (sutrumpintai vadinama SED — "Sozialistische Einheitspartei Deutschlands"), kurioje pagal Maskvos praktikojamas fikciviešuosius darbus.

KAIP SU DARBAIS?

Anksčiau buvo žadėta, kad jei kovą mėn. bedarbių skaičius nemažės, bus pradėta organizuoti viešuosius darbus.

Statistikos duomenimis kovo mėn. bedarbių skaičius dar pakilo 54,000. Bet balandžio pradžioj-j darbus jau pradėjo šaukti daugiau fabriky. Mano, kad bus apseita ir be viešųjų darbų.

ARTURO TOSCANINI

National Broadcasting Co. simfoninio orkestro dirigentas, sulaukęs 87 metų amžiaus, pasitraukė iš pareigų ir nori daugiau pasirūpinti pelytu poilsiu.

rytais, nei su vakarais. Nors Maskvos propaganda platesnio atgarsio nesusilaukė, bet Vokietijoje visada būdavo sluoganių, kurie Vokietijos ateitį matė glaudesniame bendradarbiavime su Rusija. Iš šios idėjos šalininkų plito mintis, esą su sovietais reikia susėsti už bendro stalo. Jie buvo karščiausi Berlyno konferencijos pritarėjai.

Ar Berlyno konferencija pralaidė iliuzionistų galvas, sunku pasakyti, bet kiekvienam sveikam galvojančiam stebėtojai aišku, kad Maskva niekuomet ne nemanė pasitraukti iš Rytų Vokietijos. Molotovas nedviprasmiškai pabrėžė, kad Rytų Vokietijos valstybė esanti realybė, su kuria pasaulis turis skaitytis. Pagal jo pasiūlytus projektus (vakarų valstybių kariuomenės pasitraukimas, pagal "liaudies seimo" receptus vykdomi "rinkimai", Europos "saugumo" sutartis, iš kurios būtų išjungta Amerika, ir t.t.), ne Rytų Vokietija turėtų susijungti su Vakarų Vokietija, bet priešingai, Vakarų Vokietijai tektų lygiuotis pagal Rytų Vokietiją, kitaip tariant, "liaudies demokratija" turėtų būti išplėsta visoje Vokietijoje. Tuomet raut-

(Perkelta į 8 pusl)

Atominės energijos pirmininkas Lewis Strauss rodo tamsiai pažymėtą pavojingą Ramiojo Vandenyno vietą, kur kovo 1 d. vandenilio bombos sprogdimas buvo "maždaug dvigubai" stipresnis negu tikėtasi. Žemiau, diagramoj, parodyta tikra ir numatyta vėjo kryptis. Ši netikėta vėjo kryptis numesė radioktyvumą į gyvenamas salas.

DIRVA

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: Henderson 1-6344. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Belys Gaidžiūnas.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: In the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: Henderson 1-6344. Išleina Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Belys Gaidžiūnas. Įregistruota kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 3 d. įstatymą.

Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kainą 10 centų.

Pulk. J. Bobelis, buv. Kauno m. ir apskr. komendantas, ilgesnį laiką sunkiai sirgęs, kovo 28 d. Chicagoje mirė.

Dr. T. Palionis, Vokietijoje baigęs veterinarijos mokslus, ilgesnį laiką savo specialybe dirbęs Nebraskoje, ir praėjusiais metais atsikėlęs į Chicago, nuo šių metų pradžios paskirtas federaliniu tarnaujuoju — veterinarijos gydytoju į Milwaukee, Illinois valstybėje.

A. Košuba, buv. Pažangos l-vės vyr. buhalteris, viename Chicago banko dirbęs apie 4 metus, pakeltas į to banko vyr. buhalterio padėjėjo pareigas.

Lietuvos Ministeris prie Šv. Sosto S. Girdvainis suruošė pusryčius arkivyskupiui mons. A. Samore, Nepaprastųjų Bažnytinio Reikalų Sekretoriui. Pusryčiuose dalyvavo min. S. Lozoraitis, Italijos užsienio reikalų ministrų protokolų šefas min. A. Cipicco, Maltos Ordono kancleris min. G. Apor, Amerikos Ambasados sekretorius E. L. Freers ir pasiuntinybės sekretorius S. Lozoraitis jr.

M. Dobužinskis, kuris jau ilgesnį laiką gyvena Italijoje, buvo pakviestas nupiešti dekoracijas ir kostiumus operai "Eugenijus Oneginas" Neapolio San Carlo teatrui. Stilingos ir labai gražios dekoracijos turėjo didelį pasisekimą. M. Dobužinskis buvo išsuktas pasirodyti scenoje.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso Virginia 7-6583
Residencijos REpublic 7-7868

Dr. S. Biežis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West Cermak Road
VAL: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmad. ofisai uždarytas.
Seštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE

Dr. Antanas Rudokas, O. D.

Tikrina akis ir pritaiko akinius
keičia stiklus ir rėmus.
4701 S. Damen Ave., Chicago III.
Saukite — YA. 7-7381
Prima: vakarais 6 iki 9, seštad.
10 ryto iki 4, trečiad. ir sekmad.
tik susitarus

Tel. oficio ARmitage 6-0161
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Nurvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.,
Chicago 22, Ill.
VAL: 1-3:30, 7-9 p. p. pirmad.,
antrad., ketvirtad., penktad.,
10 ryto — 1 p. p. trečiadieniais
12-4 p. p. šeštadieniais.

Dr. I. Kuras-Ramunis

Spec. KODIKIŲ ir VAIKŲ LIGOS
VAL: darbo dienomis 2:55 ir 6-8 v. v.
išskyrus trečiadieniais 6-8 v. v.
šeštad. 10-12 v. r. — 1-3 v. p. p.

IR

Dr. Jaras Ramunis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VAL: antrad. ir ketvirt. 7-8:30 v. v.
šeštad. 3-5 v. p. p. ir pagal susitarimą
7156 S. Western Ave.
MEDICAL CENTER
TEL: Kabineto REpublic 7-1168
Buto: WAilbrook 5-3765

CHICAGO

LIETUVIŲ KALBOS DRAUGIJOS SKYRIAUS SUSIRINKIMAS

Kovo mėn. 28 d., Lietuvių Auditorijoje, įvyko Lietuvių Kalbos Draugijos susirinkimas ir jame buvo adv. L. Šmulskio asmeniniai atsiminimai apie prof. Joną Jablonskį. Toks pranešimas buvo daromas, kaip Dr. Petras Jonikas pažymėjo, ruošiantis į J. Jablonskio 25-rių metų mirties sukakties minėjimą ateinančiais metais.

Pranešėjas L. Šmulskis ir paskui keletos asmenų papildymai patiekė naujų davinų mūsų Kalbos Tėvui geriau pažinti ir giliau suprasti. Buvo paminėta keletas būdų jo gyvenimo brožų, iškelta keletas jo būdo savybių, pažymėta jo darbo metodai, spalvingieji jo posakiai, ir tarsi būsią pirmasis žingsnis į tą darbą, kuris reikės ateinančiais metais atlikti, minint jo mirties sukaktį.

Kadangi tai buvo eilinis kalbos draugijos skyriaus susirinkimas, tai po L. Šmulskio pranešimo ėjo svarstymas kitų draugijos veiklos reikalų. Pirmą kartą Dr. P. Jonikas ragino susirinkimo dalyvius rašyti į draugiją ir kvietė stoti į draugijos darbą, pirmiausia, padėdant užpildyti lietuvių kalbos valandėles radijo programose, MARGUTIS ir S. BARCUS. Buvo kalbinami M. Krikščiūnas, L. Šmulskis, P. Orintaitis, R. Serapinas, J. Ignatonis ir keletas kitų.

Į paskutinis pasitarimo dalykas buvo — d-jos organo leidimo klausimas. Buvo aiškus ir entuziastingas pasisakymas už kalbos žurnalo leidimą, kuris žygis užpildytų visą didėjančią spragą, atsirandantią kalbos dalykų skyriaus nykstant periodinėje spaudoje. Skyriaus pirmininkas išpėjo, jog dėl to reikalo yra rašyta centrui, bet negauta atsakymo. Į tai dalyviai reagoavo kaip į nepateisinamą reiškinį ir siūlė skyrui savarankiškai organizuoti organo leidimą. Pasilikta prie Dr. P. Joniko pasiūlymo — dar kreiptis į Centro Valdybą ir gauti jos pasisakymą.

K. Girvilas

NAUJA SAMBORIO VALDYBA

Liet. taut. korp. Sambūris Chicagoje kovo 27 d. sueigoje į naują valdybą išrinko: V. Aleksandrūną, Andriašūną, dr. T. Palionį, A. Siliūną ir E. Stankūną. Kandidatais: Jurcienę ir J. Našlūną. Revizijos k-ją ir garbės teismas palikti senos sudėties.

Iš Sambūrio pirmininko K. Kasakio pranešimo dalyviai patyrė, kad Sambūris savo koregoms J. Bataičiui ir K. Drungai paremti yra pasiuntęs į Vokietiją \$619. Pirmajam parama buvo reikalinga socialinio draugimo įnašams įmokėti, kad gautų pensiją, o antrajam — sunkios operacijos išlaidoms padengti.

Revizijos komisijos aktą patikrė A. Rimas, pabrėždamas tvarkingą atskaitomybę ir atkreipdamas dėmesį į kai kurių Sambūrio narių nerangumą mokant nario mokestį ir tęsiant pasidėjimus Vasario 16 gimnazijai remti.

Pagerbtais praėjusiais metais miręs narys prof. dr. J. Zubkus. Valdybai už tinkamą Sambūrio reprezentavimą ir pareigūnų padėkoto. Sueigai pirmą kartą dr. J. Paplėnas, sekretoriaus Jurcienę. Sueiga baigta tradiciniu alučiu, kuris panaudotas aktualijoms aptarti.

N. L.

PHILADELPHIA

A. A. A. SMETONOS MINĖJIMAS PHILADELPHIJOJE

Š. m. balandžio mėn. 11 d. A. L. Bendruomenės Philadelphijos apylinkė, talkininkaujant Tautinės Sąjungos skyriui ir kitoms organizacijoms, rengia viešą buv. prez. A. Smetonos minėjimą. Minėjimas prasidės pamaldomis Šv. Kazimiero bažnyčioje sekmdienį (bal. mėn. 11 d.) 11 val. 30 min. mišiomis už vėlonę, o 5 val. p. p. tos pačios parapijos salėje bus kalbos.

Apie A. Smetonos gyvenimą ir jo darbus paskaitą skaitys svečias iš New Yorko — žurnalistas A. Merkeliš ir kt.

Tikimasi, kad Philadelphijos visuomenė atitinkamai pagerbės buv. didelį valstybininką skaitylingu atsilankymu.

Įėjimas visiems laisvas.

P. M.

Friendly Flower Shoppe

Gražiausios gėlės įvairiems reikams. Saldainiai, papuošalai dovanoms. Nebraungios gėlės vestuvėms ir laidotuviams. Įvairūs naujai gauti augalai.

LIETUVIŠKOS VELYKINĖS ATVIRUTĖS

Atidaryta nuo 10 ryto iki 8 v. vak.

Duodame Eagle Stamps

6901 SUPERIOR AVE.

Telef.: HE 1-6339

Nuomonės

LAISVĖS, LAISVĖS...

Paprastai kiekvieno bėstančio jaunuolio amžiuje ateina laikotarpis, kada įsivaizduojama, jog jau esamo subrendusio ir tokiu atveju savo veiksmams norima turėti neribotą laisvę. Tada tėvų, mokytojų bei auklėtojų patarimai yra "pasenę", nesuaprantami jaunimo siekiu ir noru. Šiame krašte ši bėdimo amžiaus laisvės idėja yra ypatinai stipri, nes tėvai per daug užsiėmę darbu fabrike, mokykla supanti beideologiskumo pančiai ir to pasekoje nemaža dalis jaunimo naudojami veik neribota laisve. Ten kur šeimoje pasireiškia kiek auklėjimo, kyla nesuapratimai, nes kaip gi gali būti varžomas vienas, kai šimtai jo draugų elgiasi kaip nori. Tokio šeiminio konflikto rezultatai: pagėimas iš namų ar net dar blogiau. Kagi reikią tėvų globa, jei jaunuolis jaučiasi pažęsą savarankiškai pelynai vieną kitą dolerį arba kinų bei romų idealizuoti pietvakariai tokie romantiški. Pabaiga dažniausiai būva neromantiška kai suvargusiam ir išalkusiam reikia prašyti pagalbos policijoje. Kas gi paprasčiausias tėvų nusistatymas, kad tvarkinga penkiolikmetis vienuoliktą valandą vakaro turi būti namuose ar šešiolikmetiui sūnui nereikia duoti naujo automobilio raktų. Tokių ir panašių priežasčių būtų galima pririnkti šimtais.

Be abejo, šios nuotaikos veikia ir į lietuviškąjį jaunimą. Tačiau nuostabu, jog jos nepalieka mokykloje, bet atsinešamos į universitetus ir bando- mą įvilkti į organizacinį rūbą. Čia ir reikia pagalvoti ar nepertoli einama su šiom neribotos laisvės mintimis.

Deja, šios mintys buvo skleidžiamos ir tokiu autoritetu, kaip rašytojo Rousseau ir jo mokyklos. Jos buvo kartojamos laisvas nuo laiko ir net dabartinėje lietuvių spaudoje galima aptikti panašių minčių, kad duokim jaunimui pilną laisvę ir tegu jis bėsta kaip nori.

Tai labai slidus kelias ir juo nelabai toli galima nukeliauti be katastrofų. Iš kitos pusės kiekvienas žmogus nori ar nenori yra suvaržytas savo prigimties, valstybės įstatymais ir savo santykiavimu su augščiausiąja Būtybe normomis. Nuo jų niekas neišvaduos nors ir gražiai skambą nuosatai bus surašomi į organizacijų statutus.

As nematau kaip būtų galima praktiškai atsiboti nuo aplinkos įtakų jei gyvenama šeimoje, lietuviškoje ir bendrai žmonių būtybių bendruomenėje. Iš kitos pusės darosi nesuprantamas studentijos nusistatymas pakęsti kito įsitikinimus, kai jau iš anksto nusistatoma prieš bet kokią aplinkos įtaką. Norint įtakos išvengti, mano supratimu, lieka vienas kelias tai augščiausio laipsnio individualizmas, kuriame manasi as yra viso asmeninio gyvenimo tvarkytojas ir galutinis tikslas. Tokių individualistų niekas nelaukia, o ypač lietuviškoji bendruomenė, kuriai reikia ne egoistų, bet pasišventusių idealistų. Todėl jaunuoliams supratos laisvės principas yra žalingas lietuviškai studentijai, ir tuo labiau, jei jis bus įvilktas į organizacinę formą.

Pranas Joga

PAS AKIŲ GYDYTOJĄ

— O dabar paskaitykite rai- des šitam lape.

— Kokiam lape?

Numatytas Vilties Draugijos suvažiavimas

Šiais metais, greičiausia gegužės mėn., įvyks Vilties Draugijos narių suvažiavimas. Dabar aiškinamasi dėl suvažiavimo vietos ir tikslios datos. Greičiausia, kad jau kitame Dirvos numeryje apie tai galėsime plačiau pranešti.

TUOJ ISIGYKIT ŠIAS KNYGAS!

Anglų kalbos gramatika	2.00	Nemunas	2.50
J. Kukanaus		St. Kolupaila	
Anglų kalbos gramatika	1.00	Neramum buvo Laisvės Alėja	1.50
V. Kamantaukas		B. Daubaras	
Anglų kalbos skaitymas	2.00	Nusikaltimas ir bausmė	3.00
V. Minkūnas		F. M. Dostojevskis, I d.	2.50
Anoj pusėj ežero	1.50	II d.	3.00
P. Andriūšis		Ora pro nobis	4.00
Aukso kirvis	2.50	J. Gliuda	
Juozas Švaistas		Orfėjaus medis	3.00
Aukštųjų šimonių Likimas	3.50	A. Nyka-Niliūnas	
Jeva Simonaitis		Pirmoji naktis	1.50
Broliai Dometkos	2.50	L. Pirandello	
L. Dovydenas		Po Tėvynės dangum	2.00
Barabas	2.25	Zodžiai vytės Nemunėlio.	
Paer Lagerkvist		Paveiklai V. Augustino	2.00
Būkite sveiki	2.00	V. Alantas	3.50
Dr. S. Biežis		Pirmas rūpestis	2.00
Baltasis Vilkas	1.00	Jurgis Jankus	
K. Binkis		Per Klausučių ūlytėlę	2.20
Baltis	1.50	Ljudas Dovydenas	
J. J. Bačūno leidinys		Pietų vėjelis	1.00
Baltaragio malūnas	2.50	Vytė Nemunėlis	
K. Boruta		Paklydę paukščiai I	2.20
Buriavimas ir jūrininkystė	2.00	Jurgis Jankus	
B. Stundžia		Paklydę paukščiai II	2.00
Cascata cristalina	3.50	Jurgis Jankus padangėje	4.50
Venacijus Alias		Sudarė Gaudys	2.00
Didžioji kryžkelė	2.00	Paskutinis Prūsų sukilėlis	2.00
B. Brazdionis		M. Springborn	
Duktė	2.40	Petrus Širovokas	2.70
Alė Rūta		Juozas Švaistas	
Dievas ir žmogus	2.60	Po raganos kirviu	1.50
Prel. F. Bartkus ir		Jurgis Jankus	
kan. P. Alekas		Pabučiavimas	1.50
Didžiosios atgailos	5.00	J. Grūšas	
R. Spalis		Petrus ir Liucija	1.20
Doleris iš Pittsburgho	0.80	Romana Rolland	
Stepas Zobarskas		Raudonoji meliodija	1.00
Eldorado	1.80	S. Laucius	
J. Švaistas		Raudonasis siaubas	1.20
Gyvačių lizdas	2.60	Salik Vogulov	
Francois Mauriac		Raudonasis Tvanas	1.00
Gatvės Berniuko Nuotykių	5.00	Ignas Seinius	
R. Spalis		Raudoni batukai	1.50
Gimdytoja	1.75	Jurgis Savickis	
Francois Mauriac		Ramybė man	0.80
Gintariniai vartai	2.00	J. Kėkštas	
N. Mazalaitė		Sudie, pone Čipse	0.70
Gimtojo žodžio baruose	1.50	James Hilton	
P. Jonikas		Strėlė danguje	2.00
Gyvučių ūkis	1.00	Henrikas Radauskas	
George Orwell		Siklai ir vilkai	1.00
Giesmė apie Gedimį	2.00	Runcė Dandieris	
B. Sruoga ir V. Petravičius		Senujų lietuvių	3.00
Kaimynai	2.50	knų istorija	2.00
J. Paukštelis		V. Biržiška, kiet. virš.	2.00
Karoliai	2.50	papr. virš.	
Guy de Maupassant		Saulės laikrodžiai	1.00
Kaip jie mus suaudė	1.80	Henrikas Nagys	
J. Petraitis		Saulutė debesėlius	1.50
Kuprelis	2.00	L. Žitkevičius	
Ignas Seinius		Sventieji akmenys	2.00
Konradas Valenrodas	1.50	Faustas Kirša	
Adomas Mickevičius		Sventoji Lietuva	3.00
Keliai ir kryžkelės	2.50	Jurgis Savickis	
Putinas		Sventoji Inga	2.50
Kaimiečiai	5.00	A. Skėma	
V. S. Reymont I-II-III-IV		Sapnų pėdomis	1.00
I ir II dalis	po 3.00	V. Kazokas	
III ir IV dalis	po 3.50	Teresė Neumanaitė	3.00
Kudirkos raštai		J. Burkus	
Agreždutė	1.50	Tarp žalsvų palapinių	3.00
A. Rinkūnas		P. Kėšius	
Krevė Mickevičius	2.00	Tėvų pasakos	1.90
Konstitucijos	0.70	A. Giedrius	
Kiškučio vardinės	1.50	Tollmieji kvadratai	2.00
Stasys Dziugas		J. Grišmanauskas	
Lietuvos Istorija	3.00	Tautosakos Lobynas	3.00
Sruogienė		J. Balyš	
Lietuviškas anglų kalbos žodynas	5.00	Tomas Nipernadis	2.50
V. Peteraitis, maž. 2.00 d. 5.00		August Gailit	
Lietuvių Kalbos Istorija	3.00	Tarp pelių ir vyry	1.20
Dr. P. Jonikas		John Steinback	
Lietuvių tautos kelias I ir II d.	po 3.00	Tėvų pasakos	0.80
M. Biržiška		A. Giedrius	
Lietuviškai anglų kalbai žodynas	5.00	Užgesęs sniegas	2.50
V. Peteraitis		Aloyzas Baronas	
Lietuvos pinigai	5.00	Ugnies pardavėjas	1.00
Juozas K. Karys		Belys Rukša	
Lyrika	2.00	Vanagaitis	2.00
K. Binkis		monografija	
Loreta	1.80	Vilnius tarp audrų	5.50
Stasys Būdas		J. Cicėnas (jrišta)	
Lietuva	2.75	Velykų pasakos	1.00
Laiskai žmonėms	2.00	N. Butkienė	
G. Papini		Vidurnakčio vargonai	1.50
Lietuvių kalbos vadovas	4.50	Ceslovas Grincevičius	
Red. prof. Skardžius		Vyturėliai Laukuose	0.70
Lietuvių poezijos antologija	6.00	Vikt Simaitis	
J. Aistis ir A. Vaičiūnaitis		Trylika nelaimių	1.20
Lietuvių archyvas	8.00	R. Spalis	
Bolševizmo metai	2.50	Vaikų knygelė	1.80
Moters širdis	2.60	M. Valančius	
Guy de Maupassant		Varpai skamba	2.50
Lietuvių Literatūra	2.00	Stasys Būdas	
Pranas Naujokaitis		Vieneri metal ir viena savaitė	1.50
Mėnuo vad. medaus	2.50	Gaidžiūnas	
N. Mazalaitė		Taupoji Virėja	2.00
Meškiukas Rudnosukas	2.00	M. Katiliškis	
Vytė Nemunėlis		Žmonijos likimas	3.50
Namai ant smėlio	2.00	V. Bagdonavičius	
J. Gliuda		Žemaitių žemė	1.50
Naujieji skaitymai	2.50	A. Vilainis	
		Žemaitių krikštas	2.50
		P. Abelkis	

Visos knygos siunčiamos paštu. Užsakant pinigų siųskite: DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio

Pianisto Andriaus Kuprevičiaus laimėjimai

Pianistas Andrius Kuprevičius pirmąją koncertinę kelionę po Šiaurės Amerikos žemyną, atliko praėjusiais metais. Nūdien, persikėlęs dirbti į Clevelando muzikos mokyklą, gali pasidžiaugti tos kelionės laimėjimais. Tada buvo suruošta apie 15 koncertų, JAV ir Kanados didmiesčių koncertiniuose rūmuose. O du koncertai Cleveland Music School Settlement, rūmuose, — mūsų pianistui atverė duris į šios amerikiečių muzikos įstaigos mokomąjį personalą.

Andrius Kuprevičius mokytojo darbą Clevelande pradėjo š. m. vasario 4 d. Jis mokytojų, fortepiono skyrių ir šių metu turi per 30 studijų. Tarp jų yra 10 lietuvių, išimtinai naujųjų ateivių muzikinis prieauglis. Teko patirti, kad mūsų muzikinis atžalynas pasižymi stropumu, pažangumu ir geru elgesiu. Jų mokytojas jais didžiulius, o mokyklos vadovybė jie gerai vertinami.

Andrius Kuprevičius, dirbdamas muzikos mokytojo darbą, neužmiršta ir savo tikrosios pašaukimo misijos — piano koncertų. Jis jau turėjo vieną savo piano rečitalį savos mokyklos rūmuose. Tai buvo pirmas jo kaip muzikos mokytojo rečitalis, kuriuos mokyklos vadovybė ruošia savo mokytojams mokymui.

Šitas rečitalis A. Kuprevičiui buvo tuo vertingas, kad jam pavyko "įveikti" Clevelando didžiosios spaudos muzikos kritikų abejingumą bei nesidomėjimą ne amerikiečių kilmės meno apraiškomis... Visi trys didieji Clevelando dienraščiai, apie A. Kuprevičiaus skambinimo meną atspausdino labai palankius atsiliepimus. Ir tuos atsiliepimus rašė ne eiliniai meno korespondentai, bet pastovūs jų laikra-

čių muzikos skyrių kritikai, kurie eiliniams muzikinio gyvenimo įvykiais paprastai nesidomi...

Clevelando amerikiečių spaudos atsiliepimai apie mūsų pianistą bei jo meninį pajėgumą yra įdomūs, todėl vieną kitą būdingesnę jų atsiliepimų ištraukė perteklių ir mūsų skaitytojams.

Pirmutinis apie Andrių Kuprevičių pradėjo rašyti Plain Dealer muzikinio skyriaus kritikas, Herbert Elwell. Vasario 28 d. jis atspausdino apie A. Kuprevičių supažindinimo rašinį, drauge patalpindamas ir pianisto nemažą atvaizdą. Informacinis rašinys buvo parašytas patraukliai. Jis rašė:

"Kuprevičius yra gimes Kaune, Lietuvoje. Pradžioje piano mokėsi iš savo motinos, o pirmą kartą viešai pasirodė būdamas devynerių metų amžiaus. Baigęs Lietuvos Valstybinę Konservatoriją 1939 m. kelius kartus koncertavo Pabaltijos valstybėse.

"Antrasis Pasaulinis Karas nutraukė jo muzikinę veiklą, bet 1945 m. jis vėl pradėjo koncertuoti ir atliko daugiau kaip 150 rečitalių Vokietijoje, Austrijoje ir Šveicarijoje. Jis taip pat koncertavo Argentinoje, Praragvajui ir Urugvajui. 1953 m. jo koncertas New Yorko Town Hall turėjo didelį pasisekimą. Jis turi apščių įspūdingų spaudos atsiliepimų iš įvairių pasaulio dalių.

"Tokio pasižymėjusio pianisto pakvietimas mokytoju yra vertingas įnašas Clevelando Muzikos Mokyklai, kurios narių tarpe yra tokių pirmųjų menininkų, kaip Leonardas Shure, visam krašte pagarsėjęs pianistas, ir Juozapas Gindol, Clevelando Simfoninio Orkestro koncertmeisteris".

Po A. Kuprevičiaus koncerto, kovo 9 d., visi trys Clevelando dienraščiai išspausdino to koncerto kritikos apibūdinimus.

Štai keletas būdingesnių ištraukų:

"Andrius Kuprevičius, koncertinis pianistas ir naujas Clevelando Muzikos Mokyklos mokomojo personalo narys, vakar davė pirmąjį savo fakultetinį rečitalį ir laimėjo entuziastišką priėmimą.

"Didelis artistinis ir pianistinis šio jauno žmogaus pajėgumas tuojau pasireiškė Mozarte, kuris pasižymėjo savo stipria tematinės esmės išraiška bei pakiliu veržlumu. Ir tai jis atliko lengvai ir

gracingai, bet taip pat ir jtingai.

"Tai yra pianistas, kuris jaučia vidinę muzikos esmę ir sugeba ją perduoti su pasitikėjimu bei įgudimu".

Rašė jau minėtas Herbert Elwell, Cleveland Plain Dealer muzikos kritikas.

Cleveland Press muzikos kritikas, Arthur Loesser, rašė:

"Kuprevičius, skambindamas Mozarto sonatos Mayor K 330 dalį, tuojau įrodė esąs pianistas profesionalas, turįs puikią pirštų techniką ir tik-

ra muzikinį bei emocinį suvokimą... Kuprevičius yra vertingas muzikas ir jautrus pianistas, kuriuo mes džiaugiamės sulaukę Clevelande".

O Cleveland News kritikas, Elmore Bacon, apie tą koncertą taip atsiliepė:

"Clevelandas susilaukė dar vieno žymaus pianisto, Andriaus Kuprevičiaus, gimusio Lietuvoje ir gerai pažįstamo iš koncertų Europoje. Jis turėjo didelį pasisekimą savo debutiniame rečitalyje, kurį vakar atliko Clevelando Muzikos Mokykloje, kurioj jis yra ir piano klasės mokomojo personalo narys. Kuprevičius, augalotas ir malonios išvaizdos, savo muzikinius įsitikinimus išreiškia savaiminga interpretacija. Pasižymėdamas gera technika ir malonia savo būdo šilima, jis parodo menišką nuotaiką, puikų muzikinį skonį ir eleganciją, sklandančią tiek iš pirštų judesių, tiek iš širdies".

Neabejojam, kad su tokia vertinga Clevelando didžiosios spaudos pagalba pianistas A. Kuprevičius, palaipsniui užkariaus šio didmiesčio muzikos mylėtojų simpatijas, nors jie, kaip ir šio miesto amerikiečių spauda, svečiams menininkams iš anapus vandenynų, yra santūri ir didelių reikalavimų...

Andrius Kuprevičius, baigdamas pirmojo pusmečio mokytojo darbą Clevelando Muzikos Mokykloje, ir atnaujinęs su mokyklos vadovybe sutartį sekantiems mokslo metams, vidurvasarį dar kartą grįžtą į Argentiją. Vidurvasarį, kuris Pietų Amerikos žemyne yra žiema, jis numato sunaudoti koncertams Argentinos bei kitų to žemyno kraštų didmiesčiuose. Į Clevelandą sugrįš rugsėjo mėnesio pirmomis dienomis.

Andrius Kuprevičius, kiek mums žinoma, planuoja ir brangina dar kitokius savo tolimesnių koncertinių iškilų sumanymus, kurie tačiau paaiškės tik pasimačius su savo sesute, smuikininke Elena Kuprevičiute, greitai laiku atvykstančia iš Vakarų Europos koncertuoti į Ameriką.

Vytautas Braziulis

LEONARDAS ŽITKEVIČIUS

LOPŠINĖ BE NEMUNĖLIO

Kokią lopšinę tau, mažyti, Dainuoti šiandien aš galiu? Skliautai dangoraižiais raizyti. Miegok saldžiai, vai liūlia liu.

Sapnuok — atplaukia nemunėliai Ir nėra glėbi tau gelii, O tu šypsaisi ramunėlei... Miegok saldžiai, vai liūlia liu.

Seniai saulutė užsimerkė, Numetus našta spindulių, Ir žvėrelių užmigdė parke. Miegok saldžiai, vai liūlia liu.

Sapnuoja mažas beždžionukas, Kad jis pavirto zuikeliu. Ir prakalbėjo akmenukas. Miegok saldžiai, vai liūlia liu.

Ir žvengia žiogas karuselė, Lyg bėgtų sodžiumi žaliu Ten, kur margi padubysėliai. Miegok saldžiai, vai liūlia liu.

Skliautai, dangoraižiais raizyti, Nuvės toli sapnų keliu. O aš dainuosiu tau mažyti, Tuos žodelius, vai liūlia liu.

Užauki didelis, būk vyras! Keliauk už marių, už girių, Kur Nemunėlis teka tyras! Miegok saldžiai, vai liūlia liu.

("Saulutė debesėlius")

Model 53F2 \$99.95

Hi-Fi Tone!

at LOWEST COST

New Hi-Fidelity 3 speed record changer... radio phonograph with tone so full, so rich, so magnificent that you will find a whole new world of pleasure in your records. You've got to hear it to believe it! Come in for a free demonstration today!

C. & F. INTERNATIONAL STORES

LIETUVISKA KRAUTUVĖ

6926 Superior Ave.

Telef. HE 1-8602

Atidaryta: darbo dienomis nuo 9:30 iki 9:30 v. vak. Sventadieniais nuo 12:00 iki 8:00 vakaro. Sventadieniais mes patys apmokame taksus.

DIRVOJE GALITE GAUTI IVAIRIŲ PLOKSTELIŲ

Dirvoje yra gauta įvairių plokštelių: ankstesnių ir dabartinių įdainavimų.

ZINKA MILANOV

Zinka Milanov vaidins dvejose iš 8 Metropolitan statomų operų. Giuseppe Verdi "Aida" ketvirtadienį vakare, bal. 22 ir "Il Trovatore" šeštadienį vakare, balandžio 24. Biletai gaunami Northern Ohio Opera Association raštinėj, Union Bank of Commerce, Euclid Ave. ir E. 9th Street, Cleveland 14, Ohio.

TICKETS NOW ON SALE

METROPOLITAN OPERA

April 19 Thru 24 in Public Auditorium

MONDAY, APRIL 19

LUCIA DI LAMMERMOOR

TUESDAY, APRIL 20

TANNHAEUSER

WEDNESDAY MAT., APRIL 21

CARMEN

WEDNESDAY EVE., APRIL 21

FAUST

THURSDAY, APRIL 22

AIDA

FRIDAY, APRIL 23

LA BOHEME

SATURDAY MAT., APRIL 24

BARBER OF SEVILLE

SATURDAY EVE., APRIL 24

IL TROVATORE

SINGLE PERFORMANCE

PRICES (Tax Exempt)

\$8.50, \$7, \$6.50, \$5, \$4, \$3, \$2, \$1.20

UNION BANK OF

COMMERCE

Main Banking Lobby — E. Ninth St.

at Euclid — Main 1-8300

Box Office Open 9:30 A.M. to 5:30 P.M.

Daily. (Except Sunday)

Knabe Piano Used Exclusively

JUODOJI ROŽĖ

BALYS GRAZULIS

Iš bažnyčios Jesiukoniai išėjo kartu su Kamarausku. Išėjo dūbrėsi į visas puses pažįstamų įėjimams. Ne tik šilagatviai, net gatvė buvo užtvendta grupėmis besikalbančių, sen ten narstančių žmonių. Taip būdavo prie lietuvių Sv. Jurgio bažnyčios kiekvieną šventadienį. Tas potvynis tęsdavosi kokią pusvalandį, kol vieni kitus susirasdavo, pasidalindavo įspūdžiais ir palengva krik-davo, kas namo, kas į artimą, lietuvių laikomą, restoną "posėdžiui".

— O Turgelių taip ir nematau, — lyg pati sau pasakė Jesiukonienė.

— Neuztinku ir aš, — pritarė vyras.

— Į posėdį bus nusisukbinę, — šyptelėjo Kamarauskas.

— Atrodo, — pritarė Jesiukonis.

Valandėlį jie stovėjo vietoje. Tai vienas, tai kitas prieidavo, pasisveikindavo, pakalbėdavo. Vyrai būdavo ilgėliau stoviniavę, bet Jesiukonienė nekantravo:

— Eime Turgelių pajieškoti. Sakiau tau, noriu juos pietų pakviesti. Juk mes jiems dar neatsilyginome, — aiškino, lyg vyras to nebūtų žinojęs.

Restoranas buvo prisigrūdęs. O dūmų — nors kirvį ant jų kabink. Iš skaisčio saulės šviesos į pribrūktą salę įėjus pradžioje sunku buvo ką įžiūrėti. Tik po valandėlės Kamarauskas sušuko:

— Antai! Į patį kampą nulinę.

Per restoraną įrtis pradėjo visi kartu. Kamarauskas pirmas, taiką skirdamas, po Jesiukonienės, ir Jesiukonis iš paskos. Bet tokioj tvarkoj nei pusės kelio nenuėjo. Kažkaip toje kamsatyje išsiskyrė. Likusį galą Jesiukonis grūdosi vienas. Prasispraudęs prie Turgelių stalo rado tik Kamarauską. Atsisuko, apsidairė — žmona buvo dingusi.

Su Turgeliais sėdėjo Jesiukoniui nematytas vyras — tvirtas, patukusių veidu ir plačia plike. Kamarauskas žiūrėjo į jį tokiu žvilgsniu, kuris reiškė ir baime, ir panieką kartu. Turgelis su nepažįstamuoju pakilo.

— Būkit pažįstami: ponas Kamarauskas, o čia mūsų svečias iš Čikagos — ponas Bobėnas.

Bobėnas šyptelėjo lūpų kraštais ir mitriai ištiesė savo galingą leteną. Kamarauskas jos neėmė, tarsi nematė.

— Mes pažįstami, — burbtelėjo sausai. Jo veidas rodė, kad nei ta pažintis, nei šis susitikimas jam malonumo neteikė. Stovėjo apdujęs, nežinodamas ko imtis.

Dabar Bobėnas atitraukė ranką ir susijuokė:

— Iš tikrųjų... Nugi ponas Vargelis! Kame reikalas, Vargeli, vis dar vargas šakojia, lapais lapoja?

Kamarauskas nukaito, veidas išbalso ir lūpos drebėjo.

— Nieksas! — Iššnjojė jis. Drebė ir nuėjo.

Jesiukonis klausėsi ir stebėjosi. Po to įvykio nemalonu buvo net pačiam sveikintis. Turgelis buvo tiek sumišęs, kad net svečią pristatytį užmiršo.

— Kokią čia misteriją? Kokio galo jis taip pasipūtė? Tikrai pažįstami?

— Palik, — numojo ranka Bobėnas. — Sena ir kvaila istorija.

Tik dabar ir Turgelienei prabilo:

— Kaip jis drįso! Prie mūsų... Mūsų svečią įžeidė!

— Palik, Adele, prašau, — prašė Bobėnas ir atsisukęs į Jesiukonį pats prisistatė. Paspaudė jo ranką taip tvirtai, kad Jesiukonis vos nesūriko.

— Vienas? O kur Julija? — paklausė Turgeliene.

— Ji čia. Pasimetė viduj. Nematau dabar, — kalbėjo Jesiukonis dairdamasis.

— Nesimato, — pritarė Turgelis.

— Sėskit, atsiras, — ragino Turgeliene.

Bet Jesiukonis nesisėdė. Jis vis žvalgėsi.

— Nesuprantu, — traukė jis pečiais.

— Atleiskit, aš jos pajieškosiu. Už poros minučių sugrįšiu. Atvesiu, — šypsojosi nueidamas.

Turgeliene kažką kandaus šūktelėjo jam iš paskos, bet jis negirdėjo. Žvalgėsi ir galvojo, kur ji galėjo pradingti. Lyg tyčia būtų pabėgusi. Jam buvo piktoka ir nesmagu.

Restorane Julės nebuvo. Rado ją prie bažnyčios kalbančią su Kamarausku. Kamarauskas kažką karštai pasakojo, abiem rankomis pasigelbėdamas, o Julė nuleidus galvą klausėsi. Pamatęs Jesiukonį Kamarauskas nutilo. Žiūrėjo į jį lyg pagautas vagis.

— Kokią komediją judu vaidinat? — piktai pradėjo Jesiukonis. — Vienas pabėgo, kitas žmonių svečią išplūdo. Koks galas, paaiškinkit?

— Kas pabėgo? Nuo ko? — piktai at-rėžė žmona. Vos nenualpau nuo dūmų. Būčiau pargriuvęs jei ne toks vyras. O tu, kaip žioplis, nieko nematai. Svetimi turi padėti. Ir dar jis — pabėgo!

Taip užpultas Jesiukonis sumišo. Pradėjo atsisprąsinėti, bet žmona lyg negirdėjo — žiūrėjo į šalį vis dar pykdama.

— O, užteks! — nukiarto ji. — Vaziuojam, man silpna.

— Aš sakiau Turgeliams, kad sugrįšiu, — bandė ją sulaukyti Jesiukonis, — kaip dabar taip pabėgti.

— Galėsi grįžti, parvežk mane namo, matai, kad man bloga.

Matyti jis nematė, bet tikėjo, todėl pabėgė už parankės ir prilaidydams vedė prie go.

automobilio. Kamarauskas nepasiliko. Ir netgi į mašiną kartu įlipo. Jesiukonis stebėjosi, bet nieko nesakė. Gal žmona pakvietė, gal vojo.

Jesiukonis Kamarausko nemėgo, bet turėjo pakęsti, nes žmona su juo bičiuliavosi. Lietuvoje juodu vienoje įstaigoje tarnavo. Kamarauskas net žmonos viršininku buvo. Nesuprato jis žmonos ir tos bičiulystės. Toks liežuvininkas, kaip sena boba, atrodė, kad gaudais tik ir gyvena. Ir viskokiu nors įsi-vaizduojamų, nelaimių spaudžiamas. Amžinas verksmyns. Tiesa, užjautė jį Jesiukonis, bet ir viskas. Aišku, nelengva buvo žmogui, senatvėje vienam likus. Bet argi jis vienas šeimos neteko. Ar taip jau visą amžių ir verkti. Tas šeimos netekimas, kaip Jesiukonis spėjo, ir rišo Kamarauską su Jule. Julės tėvai taip pat buvo Sibiran išvežti. Ir nežiūrint o ryšio, Jesiukonis stebėjosi.

Nors Julė sakėsi serganti, bet namie nei vaistų ėmė, nei gulti ėjo. Kaip niekur nieko nuėjo virtuvėn pietų gaminti.

Likę vienu du, Jesiukonis su Kamarausku ilgą laiką kalbos nerado. Jesiukoniui rūpėjo paklausti dėl ano įvykio su Turgelių svečiu, bet jis varžėsi, o ir žinojo, kad Kamarauskas ir pats neišskentės nepasakęs. Net ir matėsi, jog jam liežuvis niežti, tik nežino kaip pradėti. Jis nenustigo vietoje. Vis jūdėjo, nervingai lankstė pirštus ir vis dėčiojo virtuvės link, tartum bijotų, kad Julė negirdėtų.

Taip jiems besėdint prie namo privažiavo automobilis. Užgirdė automobilio duris užtrenkiant abudu vyrai pašoko ir nuėjo prie langų. Ant šilagatvio stovėjo Turgelis su Bobėnu. Vienas nedidutis, paauglio veidu ir išdykėlio akimis, o kitas augstas patukęs su blizgančia plike. Atrodė, lyg tėvas su sūnum stovėtų.

— Nieksas! Kaip jis drįsta! — tyliai suriko Kamarauskas, atšokdamas nuo lan-go.

Jo šauksmą išgirdus atbėgo Julė ir iškišo galvą per langą.

— Nepabėgsit ir nepasislėpsit, ponai! — sušuko Turgelis ją pamatęs. — Nepasilikot geruoju, jėga nusivėsim!

Nentsakydama jam, Julė žiūrėjo į Bobėną. Bobėnas žiūrėjo į ją. Nei vienas, nei kitas nieko nesakė, tik žiūrėjo. Julė pirmoji savo žvilgsnį nulaužė.

— Man bloga paliko, vos išėjau, — pagaliau atsakė ji ligonio balsu.

— Labai atsiprašau, — pridėjo Jesiukonis. — Turėjau Julę namo parvežti. O kur ponai? — paklausė.

— Namo nuvežėm pietų gaminti, o patys atlėkėm jūsų kvieisti, — paaiškino Turgelis.

— Oi, kaip gaila, — sudejavo Jesiukonienė. — Bet aš negaliu, man taip bloga...

— Niekis, ponai, stikliukas pagydys. O ir padėti bus kam, du šaunūs daktarai bus, — spyrė juokdamasis Turgelis.

— Ačiū labai, bet aš tikrai negaliu, galvą spaudžia... — atsisakbinėjo.

— Ką jau, — nusileidę Turgelis. — Tai nors Vincą paleiskit. Nebus kam iš kelio vesti, nebijokit. Vieni berniukai uliavosim.

— Imkit, labai jis man reikalingas, — lengvai atmetė.

Jesiukonis norėjo, bet žinojo, jei vienas išvažiuos, užsitrauks Julės rūstybę pusėi metų. Todėl atsakė:

— Nieko nebus, turiu ligonį slaugyti. Padėkokit ponai ir atsiprašykite už mus. — Ir žmonai: — Pakviesk į vidų.

Bet ji nekviėtė. O ko ji nenorėjo, jis nedrįso.

Dar keliais sakiniiais pasikeitus Turgelis pasidavė.

— Tai ką, sprukim, — kreipėsi į Bobėną, — o ko gero dar tavo plikė prisivils.

(Bus daugiau)

Vladas Putvinskis - Putvys

Šių metų kovo 5 d. suėjo 25 metai nuo Vlado Putvio mirties. Platesnei Lietuvos visuomenei jis buvo žinomas kaip Šaulių Sąjungos kūrėjas. Jis buvo vienas iš nedaugelio Lietuvos bajorų-dvarininkų, atlievėjusių dar praeito devyniolikto amžiaus pabaigoj, o spaudos draudimo laikais rėmusio knygnešius ir draudžiamą lietuvių spaudą, taipogi pasižymėjusio socialinėm reformom savo dvaruose. Čia paduotos žinios rašytos iš atsiminimų, o taip pat naudotasi A. Marcinkevičiaus V. Putvio biografija, dar neišėjusia iš spaudos.

KILMĖ IR VAIKYSTĖ

Putvių šeima, kuri tik vėliau buvo pasivadinus Putvinskiais, yra kilusi iš Putvės (Tauragės ap.), kur ir dabar tebėra pilakalnis, minimas kryžuočių karo žygių į Lietuvą aprašymuose, kaip pasienio pilis, su kuria jiems teko kovoti.

Iš motinos pusės, Idalijos Ploteraitės, Vladas Putvys gimė vosi su Emilija Ploteraitė — 1831 metų sukilimo dalyvė ir su Tadu Kosciška.

Pats Vladas Putvys, nors niekada netarnavo kariuomenėj, buvo karingos dvasios, pasiryžęs kovoti už savo kraštą darbu ir ginklu.

Gimė jis 1873 m. tremtyje, Rygoj, nes jo tėvas Rapolas Putvinskis, už dalyvavimą 1863 m. sukilime buvo ištremtas Sibiran; po amnestijos jam buvo leista apsigyventi Rygoj, ir tik po 10 tremties metų gavo leidimą grįžti Lietuvon. Vladas mokėsi Šiaulių, vėliau baigė Mintaujos gimnaziją. Vladas buvo 16, o jo sesuo Marija vos 12 metų, kai jų motina mirė plaučių uždegimu. Vlado Putviui tai buvo didžiausias jo gyvenimo smūgis, nes motina buvo inteligentiška, demokratiškų pažiūrų moteris, kuria jis ypatingai giliai mylėjo.

Vladas Putvys studijavo agronomiją Vokietijoje, Halle universitete, bet mokslo negalėjo baigti, nes susirgus jo tėvui, turėjo grįžti namo ūkininkauti.

VLADAS PUTVYS — ŪKININKAS

Ūkyje Putvys padarė tikrą perversmą. Anuo metu dauguma dvarininkų į ūkį žiūrėjo tik kaip į pasipelnymo šaltinį. Darbą jie laikė negarbingu dalyku. Jiem rūpėjo ko daugiau pinigų, iš ūkio išgauti ir juos praulioti. Vladas Putvys turėjo visai kitas pažiūras; jam žemės sklypas tai buvo jo tėvynės dalis.

"Koks bus mano ūkis ir koki bus mano kaimynų ūkiai — tokia bus ir mūsų tėvynė Lietuva", — sakydavo jis. Į ūkio darbų jis įdėjo visą savo širdį ir sumanymą.

Jo tėvo ūkis buvo apleistas, nuomininkų — žydų valdomas ir banke praskolinatas. Sugrįžęs iš mokslo namon, pašalinęs nuomininkus, ėmėsi darbo. Jis ne tik neužmiršo įgytų žinių bestudijuojant, bet visą laiką jas plėtė, sekė modernišką ūkio literatūrą ir turėjo namie įtaisę mažą laboratoriją ūkio reikalmis.

Vienus laukus, kur buvo leikiantis smėlis, jis užsodino gražiu pušynu. Kitus, kur vaikai bebūnant vilkai staugdavo — medžius išrovė, iškasė didelius griovius ir taip nusausinęs, trėsdamas lubinų, natūralėmis ir dirbtinėmis trąšomis, žemę tiek pagerino, kad pradėjo gauti gerą derlių.

Ūkio našumui padidinti jis įvedė tuo laikui visai dar naują sąką — žuvininkystę — karpių auginimą. Tam tikslui jis baigė Lenkijoje specialius žuvininkystės kursus. Karpių tvenkinius savo ūkyje jis pats įtaisė, dirb-

EMILIA PUTVYTE

damas su darbininkų griovkasių grupe. Tai buvo vienas jo mėgiamiausių darbų.

Prie seno malūno buvo įtaisyti gilūs žemieniai tvenkiniai, kur buvo laikomi seniai karpiai — tėvai, Saulėtam slėny, ties pušynu, mažo upeliuko vanduo, vardu Vėžupys, buvo paskirstytas į daugelį mažų, taisyklingos formos tvenkinių, kur buvo įtaisytos neršyklos karpių mažyčiams auginti. Miško prošvaistėse ir nenaudingose drėgnose galulaukėse tyvuliavo dideli tvenkiniai prekybinei žuviai auginti.

Rudenį prasidėdavo darbyme, kai iš nuleisto tvenkinio žuvis reikėdavo tinklais, kaip samčiū išsemti ir į vėžimus pakrauti. Lietuvos nepriklausomybės laikais Vladas Putvys dėstė žuvininkystės kursą Žemės ūkio Akademijoje, Dotnuvoje.

Pieno ūkį jis taip pat iš pagrindų pakeitė. Jam ūkį perėmus karvės buvo tiek išbadintos, kad žiemos metu norint jas pamelžti reikėdavo su kartimis atkelti. Sutvarkė karvių šėrimą pagal apskaičiuotas koncentruoto pašaro normas ir įtaisė pavyzdinę fiunų veislės bandą. Kadangi tuo metu pieninių karvių nebuvo, su kaimynu Janavičium įrengė pieninę, kur gamino firmos rūšies sviestą.

Taip tvarkomas Vlado Putvio ūkis pradėjo nešti pelną, bet ir šitų pinigų jis nešvaistė vel-tui.

SOCIALINĖ PROGRAMA

Vladas Putvys, nors gimė dvarininkų šeimoj, bet širdįj turėjo gily teisingumo supratimą. Darbininkai, kurie dirbo jo ūky, jam nebuvo vergai, bet tokie patys garbingi žmonės, kaip ir jis pats ar kuris kitas vadinamas augstos kilmės žmogus. Darbininkų būklė ano meto dvaruose buvo tiesiog apvėrktina. Vos neseniai iš baudžiavos paleisti jie buvo prislegti ir niekinami dvasiškai ir žiauriai išnaudojami ekonomiškai; jų gyvenami namai beveik dūminės stubos, ilgos darbo valandos, pradedant darbą prieš saulės tekėjimą, ir pagaliau labai labai mažas atlyginimas.

Vos ūkiškai galus su galais suvedamas, Putvys pradėjo statyti darbininkams naujus, erdvesnius, dideliais langais gyvenamus namus ir įtaisė kiekvienai šeimai atskirai ne tik daržą, bet ir sodelį prie jų namų. Jis palaipsniui trumpino darbo dieną, turėjęs tikslą prieti prie aštuonių valandų darbo dienos, pagal galimybę kėlė atlyginimą. Priejo prie to, kad Putvio darbininkus kaimynai ėmė pravardžiuoti ponais, o dvarininkai pradėjo jį nekęsti, nes jų atlyginimai buvo per pusę mažesni.

Lietuvos nepriklausomybės metu, kada Seimas svarstė dvarų kumečių atlyginimo minimumą, daug informacijų buvo paimita iš Vlado Putvio, nes jis buvo praktikoj išbandęs koki atlyginimą gali pajėgti mokėti pažangus, gerai tvarkomas ūkis.

TAUTINIS KLAUSIMAS

Vladas Putvys, kaip dauguma to meto Lietuvos dvarininkų, iš mažens kalbėjo lenkiškai. Jo motina Idalija Ploteraitė buvo tiek objektyvi moteris, kad vieną kartą pasakė, jog jos manymu, būtų teisingiau kalbėti ne lenkiškai, bet lietuviškai, kaipp daugumos gyventojų kalba. Šie motinos žodžiai giliai įstrigo mažo Vlado širdin ir kada jis su brendu, jis ilgai blaškėsi, jieskojo; kol pagaliau suprato, kad jis yra lietuvis ir norį būti lietuviu.

Šitas protėvių klaidos atfaisymas Vladui kainavo ne tik skaudžią vidinę kovą, bet taip

pat ir išlaukinę. Reikėjo išsilaikyti visų savo senų bičiulių, draugų, netekti net giminių, kurie šito jo žygio nesuprato ir dargi smerkė.

Dvarininkai kaimynai jį smerkė už jo demokratišką elgesį su darbininkais ir laikė jį savo luomo išdaviku. Surasti naujų draugų buvo nelengva, nes lietuvių inteligentų tuo metu dar mažai buvo, o ypač toj apylinkėj, kur jis gyveno.

SEIMOS SUKURIMAS

Vladas Putvys vedė savo netolimą kaimynę Emiliją Gruzdytę, kurios tėvai buvo Vytautas Gruzdys ir Petronėlė Beresnevičiūtė, vyskupo Valančiaus sesers duktė. Jų susipažinimas buvo savotiškas. Viena kaimynė lenkė, nors Vladas buvo už ją gerokai jaunesnis, pagalvojo, kad Vladas, o ypač jo dvarai jai patiktų, norėdama atkreipti jo dėmesį į save, suruošė vaidinimą — gyvam paveikslė pavaizduodama Lietuvos-Lenkijos uni-ją. Lenkija — svarbiausia, gražiai papuošta centrinė figūra buvo ji pati, o iš šalių pasistatė dvi mažas mergytes, kurių viena vaizdavo Ukrainą, o kita Emiliją — Lietuvą. Atidengus užuolaidą, visai dar pusiau vaikas, Vladas buvo taip to paveikslu paveiktas, kaip žaibo trenktas. Jis matė ne centrinę puošnią figūrą vaizduojančią Lenkiją, bet tik mažytę kuklią Lietuvą.

Taip prasidėjo jo pirmoji ir didžiausioji meilė. Vėliau jis paėmęs kirvį iškapojo miške šakas nuo mažo kelelio, kad jam nekapotų veido pas ją bevažiuojant. Vedė jis 1897 metais. Emilija buvo tikra jo gyvenimo draugė. Kiek Vladas buvo svajotojas, ji buvo energinga, darbšti, gera šeimininkė, ūkininkė, mylinti motina ir žmona, bendradarbė visuomeniniam darbe ir nenusimenanti kovotoja nelaimė.

Po to kai Vladas atsivertė lietuviybėn, jie abu su žmona pradėjo mokytis lietuvių kalbos ir savo vaikus kalbino tik lietuviškai. Tuo pat metu jiedu organizavo draudžiamos lietuvių spaudos gabenimą iš Prūsų.

Viens iš jo didelių rūpesčių buvo mokyklų organizavimas. Spaudos draudimo metu jis turėjo įsteigęs savo namuose slaptą mokyklą. Atgavus spaudą, sykiau su kaimynu Janavičium, ant abiejų ūkių ribos jie įsteigė mokyklą, pastatą pritaikę iš gyvenamojo namo. Jis buvo numatęs pastatyti visai naują gražią mokyklą ir padovanoti tam tikslui sklypą žemės, bet tą jo sumanymą įvykdė jo sūnus, perėmęs po jo ūkininkavimą Šilo-Pavėžupyje.

Su lietuvišiais inteligentais Putvys susipažino per advokatą ir vėliau teisėją Vincą Kalnietį, kuris tuo metu būdamas studentas mokė kaimynų vaikus. Vėliau susipažino su Augustinu Janulaičiu, taip pat studentu, ir pagaliau su Povilu Višinskiu, kuris pasidarė jo artimiausias draugas ir patarėjas. Višinskis įtraukė Putvį į lietuviško judėjimo sūkurį. Kurį laiką jo ūkyje Šilo-Pavėžupyje vyko slapti "Varpo" redakcijos posėdžiai. Vasaromis atvažiuodavo pas Putvius daug lietuvių inteligentų.

Antram Vlado Putvio ūkyje — Grauzikuose, vasarotojai ir svečiai, Jonas Jablonskis, Antanas Smetona ir Petras Avižonis rašė lietuvių gramatiką. Rašytojos — Žemaitė, kurį pasidarė beveik jo šeimos nariu, ir Gabrielė Petkevičiūtė-Bitė, taip pat buvo nuolatinės viešnios jo namuose.

Už dalyvavimą 1905 m. revoliucijoje Vladas Putvys pateko į Šiaulių, vėliau į Kauno kalėjimą, bet neturėdamį įrodymų, nes ne-

JUBILĖJINIS BALFO SEIMAS IVYKS CLEVELANDE

Lapkričio mėn. 26-27 dienomis

Bendrasis Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas, veiklai sustiprinti ir pagyventi, atliktų darbų apžvalgai padaryti ir organizaciniams reikalams aptarti, tam tikrais laiko tarpais šaukia atstovų suvažiavimus. Paskutinis seimas buvo įvykęs 1953 m. Bostone.

Neseniai BALFO Direktoria-tas priėmė nutarimą sukvieisti seimą šių metų rudenį Cleveland, Ohio. Tuo tikslu prel. J. B. Končius, pavaduojąs atstovaujantį BALFO Pirmininką kan. prof. J. B. Končių, šiomis dienomis lankėsi Clevelande, kur su vietos BALFO veikėjais aptarė būsimo seimo techniskuosius reikalus.

Grįžęs iš Clevelando prel. J. B. Končius plačiau papasakojė apie ruošiamą seimą. Paaš-kėjo, kad šių metų suvažiavimas bus laikomas BALFO jubilėjinio seimu, nes šiais metais, kaip jau spaudoje buvo minėta, didžioji šalpos organizacija mini savo gyvavimo dešimtmetį. Todėl jame bus paminėta BALFO su-kaktis ir seimo darbuose atsi-spausdinti organizacijos laimė-jimai bei bus pagerbti daugia-siausi pasireikšę ir nusipelnę šalpos darbe.

Galutinį seimo darbų tvarką dar nustatys Direktoria-tas. Bet jau dabar numatoma, kad sei-mo svarbiausius darbus sudary-sią klausimai, susiję su trem-tinių šalpa ir emigracija. Taip pat bus tariamasi dėl ateities veiklos ir, galimas dalykas, jog teks svarstyti ir BALFO tikslų, uždavinių bei visos programos praplėtimo klausimą. Svarbią vietą seimo darbų eilėje užims BALFO pirmininko kan. prof. J. B. Končiaus pranešimas. Šią va-sarą kan. prof. J. B. Končius ža-da lankytis Europoje. Nors, kaip spaudai buvo pareikšta, kan. prof. J. B. Končius į Euro-pą vyks ne BALFO reikalais, bet ten būdamas numato susi-pažinti su lietuvių padėtimi. To-dėl grįžęs suteiks seimui nau-jausias žinias apie vargstančių mūsų tautiečių dabartinę būklę.

Seimo išvakarėse įvyks Direk-toria-to posėdis. Kadangi tai bus jubilėjinis seimas, tai abu jo va-karus norima pajavairinti pra-mogomis. Pirmąją seimo dieną, vakare, lietuvių salėje bus su-ruoštas šokių vakaras. Antrąją dieną, baigus seimo darbus, va-kare, Cleveland viešbučio salėje įvyks didelis banketas, kuriame dalyvaus į seimą suvažiavę BALFO vadovai, veikėjai, skyrių atstovai ir kiti svečiai, kurių tarpe tikimasi turėti Clevelan-do miesto valdžios augštuosius pareigūnus. Bankete, kaip ma-noma, koncertuos vietos lietu-vių meno jėgos.

Taip pat projektuojama at-spausdinti seimo programą, ku-rioje būtų žinių iš BALFO pra-eities ir jo veiklos.

Taigi jubilėjiniam seimui su-organizuoti reikia daugiau laiko ir darbo, todėl jau iš-anksto tam pradedama ruošti. Tuo tikslu prel. J. B. Končius turėjo il-gesnę pasitarimą su Clevelando trijų BALFO skyrių atstovais: Viktoru Amšiejum, Stasiu Barzduku, Petru Balčiūnu, Vla-du Čyvu, Simonu Laniausku ir Povilu Makarsku. Clevelandie-

buvo pagavę spaudą gabenant ar kurį kitą slaptą darbą dir-bant, po pusės metų paleido.

(B. d.)

Tremtyje mažičiai auga be pieno, be mėsos, be sviesto. Pa-dėk, jiems savo ank.

čiai yra numatę greitai sudary-ti seimui ruošti gausesnį komi-tetą, išrinkti jo valdybą ir įvai-riom sritim atskiras darbo ko-misijas.

Seimas įvyks lapkričio mėn. 26 ir 27 dienomis Cleveland vieš-butėje ir posėdžiams reikalingos patalpos jau užsakytos. Data labai patogi, ypač tolimų vietų atstovams, nes diena prieš sei-mą, lapkričio 25 yra Padėkos Diena — Thanksgiving Day, o po seimo — sekmadienis, taigi abi nedarbo dienos ir jas bus galima paskirti kelionėms.

Prel. J. B. Končius iš pasitari-mo grįžo su gerais įspūdžiais ir

manąs, kad tas entuziazmas, kurį parodė susirinkę clevelandiečiai, neišnyks ruošiant seimą ir, reikia laukti, kad jubilėjinis seimas bus įspūdingas. Clevelandiečiai, anot prel. J. B. Končiaus, jaučiasi pagerbti, kad BALFO Direktoria-tas jubilėjiniam sei-mui pasirinko Clevelando mies-tą.

Baigdamas pasakoti apie pir-muosius seimui pasiruošimus, prel. J. B. Končius pareiškė, jog dešimtmetyje BALFAs gali di-džiūotis savo atliktais darbais ir pasiektais laimėjimais. Todėl bendro šalpos darbo su-kaktis yra prasminga ir ją reikia pa-

minėti visom lietuvių kolonijor. Kartu kvietė BALFO skyrius apskritis ruoštiis jubilėjiniam seimui ir gausiai jame dalyvau-ti. Manąs, kad visi turėtų jausti pareigą dalyvauti seimo darbu-se ir pagerbti ilgametį BALFO pirmininką kan. prof. J. B. Končių ir daugelį kitų darbininkų, kurie talkininkauja ir dirba šal-pos reikalams, būdami veik iš-tisa 10 metų labdaros veikėjų eilėse. Visi šalpos darbu auko-jantys prisideda prie vargų ir kančios mažinimo, kuriuos tūks-tančiams nelaimingųjų atnešė bolševizmo įsigalėjimas.

A. Girulis

See the new

NORGE

fully automatic GAS RANGE

You'll never search for pots and pans with handy "PICK-A-PAN" COMPARTMENTS

all the Deluxe Features you've ever wanted!

... At this Budget-Pleasing Low Price!
\$319.95
Jūsų senas pečius \$50
Mokėti: \$269.95
Convenient Terms

- NAUJAS, PATOGUS, BE DŪMŲ KEP-TUVAS sumažina kepimo laiką pusiau, ji yra balto porcelano.
- VISUJ PAILGA LEMPA SU LAIKRO-DZIO signalinėm šviesom, specialiu įjun-gimu ir 4 v. Elektriniu "Minit-Marter".

- TITANINIS PORCELANO EMALIUOTAS PAVIRŠIUS yra baltas, stipresnis ir patvarnis. Lengvai valomas paviršius lieka gražus.
- ISBANDYTAS VEIKIMAS AGA bandymų laboratorijose užtikrina augštesnių vei-kimų, saugumą ir patogumą.

Nauji MATCHLESS GASO pečiai sujungia automatišką krosnies, keptuvo ir viršaus už-degimą su žinomu GASO virimo viršijimu ir ekonomija — tik 2 c. per dieną... vie-nas, ketvirtadalis kitų kurų kainos už ne-palyginamos MATCHLESS rezultatus.

C & F International Stores

LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ
6926 SUPERIOR AVE. Telef. HE 1-8602
Atidaryta: darbo dienomis nuo 9:30 iki 9:30 vak. šventadieniais nuo 12:00 iki 8:00 vak. Šventadieniais mes patys apmokame taksus.

Liudininkai pasakoja

I Urugvajų iš Izraelio atvyko žydų tautybės I. K., Lietuvoje gimęs ir gyvenęs, iš kur 1941 m. per didžiulius trėmimus su daugeliu lietuvių buvo išvežtas į Sibirą. Ten stovyklose išlaikytas 6 metus, buvo vėliau paleistas vėl į Lietuvą. Pagyvenęs Anykščiuose kurį laiką, I. K. vargais negalais persikėlė į Lenkiją, iš jos per Čekoslovakiją į Italiją — į Izraelį.

Nepriklausomybės laikais I. K. Tauragėje turėjo restoraną ir krautuvę. Buvo sumintas kaip „socialistai pavojingas“ ir iš Naujosios Vilnios su 2.500 Lietuvos gyventojų esalonu užkaltais prekiniais vagonais išvežtas į centrinį Sibirą. Buvo paskirti miškų darbams prie Konupės, netoli miestelių. Konk. ir Rešioty. Ten buvo kilnojami iš stovyklos į stovyklą, bet ilgiau jam tekę gyventi kartu su buv. prezidentu A. Stulginskiu ir St. šilingų stovyklų grupėje Lagerpunkt 7.

Išvežtieji ten buvo tardomi ir NKVD pareigūnų nuvežiami privačioms darbams nuo 5 iki 25 metų. Būdinga, kuo buvo kaltinamas pvz. minimasis I. K. Kadangi jo restorane ir krautuvėje Tauragėje jis turėjo 3 darbininkus, tai buvo apkaltintas darbininkų eksploatatoriumi; kadangi dalį prekių užsisakydavo iš užsienio, tai buvo apkaltintas palaikęs ryšius su užsieniu arba šnipinėjęs; kadangi mokėjęs Lietuvos valstybei, tai tuo būdu rėmęs kapitalistinį režimą... Kaltinamajam atskirtas, kad visų pasaulio valstybių piliečiai mokėjęs privalo mokėti, kaip mokama ir pačioje Sovietų Rusijoje, prokuroras užrėkė: „Mes kalbam, ne tu. Ir mes teisiam pagal savo nuostatus“. Ir paskelbė 6 metų privačiamųjų darbų. Tokia, palyginti, švelnia bausmė iš lietuvių gavę labai mažą kas. Daugiausia buvo „nuveisti“ 8, 10, 15, 20 ir 25 metams, o tai praktiškai reiškė visišką pasmerktųjų sunaikinimą, baisesnį nei pati mirtis.

I. K. pasakojimai apie vergijos sąlygas Sibiro stovyklose maždaug skiriasi nuo visų kitų to pragaro liudininkų, kuriems kokių nors būdu pasisekė iš ten ištrūkti. Žmonės, nors ir stipriausi, ten išmiršta daugiausia pirmaisiais mėnesiais ir metais. Kas išlieka ilgiau, tai tik paskirti prie kiek lengvesnių darbų arba tie, kurie gali gauti iš šalies maisto ar drabužių siuntinius. Lietuviai pirmaisiais metais siuntinių iš niekur negalėjo gauti, todėl nuo bado ir visiško išsisėmimo mirė masiškai. Laidotojų brigada turėjo daug darbo kiekvienoje stovykloje ir kasdien. Buv. prez. A. Stulginskio gyvybę pralaidino ta aplinkybė, kad jis, kaip senas ir visai paliejęs, buvo paskirtas stovyklos katilų plauti. Tai buvo ypatinga privilegija, kurios pavydėjo visi kaliniai.

Pats pasakotojas ketatų kartų buvęs jau prie pat mirties, tik

jo turėta šokia tokia drabužių atsarga ir parama iš šalies jį išgelbėjusi. Jis kurį laiką galėjo dirbti lengvesnį darbą — prie medžių rūšiavimo ir apskaičiavimo, bet po GULAG inspektoriaus atsilankymo visi politiniai kaliniai lengesniuose darbuose buvo pakeisti kriminalistais, ir I. K. taip pat gavo „groti armioniką“, atseit, dviejų metrų ilgio pjūklui pjauti pušis, kurios dažnai esančios labai storos ir net iki 25 ar 30 metrų augščio. Kai kaliniai, jau beveik mirdėdami, vos gali pjūklą patraukti, tai priklėjęs viršininkas juos dar paspiria ir pats „nusiganęs kaip bulius, vieną minutę parodo, kaip reikia stachanovietiškai dirbti“.

Dortmundietis vokiečių Eričas E., grįžęs iš belaisvės pasakoja daug lietuvių sutikęs Karagandoje. Daugiausia tai buvo jauni vyrai ir mergaitės, ištrėmti iš tėvynės, atskirti nuo tėvų ir neturį jokių ryšių su namiškiais. Tai patvirtino eilę kitų karo belaisvių. Jie turėjo dirbti įvairiose metalo kasyklose arba prie statybų. Visi nuo 14 metų amžiaus lietuviai prastai buvo įkintyti į darbo batalionus, kuriuose turėjo dirbti labai sunkiai tiek per šventes, tiek paprastomis dienomis. Jų net jiems pasidarydavo gaila. Prie Sverdlovsko vokiečiai mėgino sueti į tiesioginį kontaktą su jais, bet nepavyko, nes jie buvo per budriai saugojami. Vienas lietuvis dirbo ir vokiečių darbo stovykloje, žodžiu, mūsų tautiečiai paskirstyti po įvairiausias „placiosios tėvynės“ darbo vergų stovyklas.

Mūsų rėmėjai

Prenumeratą pratęsdami Dirvos fondui aukas atsuntė:

Aras E. M.D.,	
Fredericksburg	\$5.00
Vilčinskienė J., Cleveland	1.00
Baltrukonienė L. P., Cleveland	1.00
Būgaitė Gražina, Scranton	1.00
Adomavičius V., Athol	1.00
Paprockas P., Brooklyn	1.00
Karečka K., Jamaica	2.00
Juodis J. Dr., Chicago	1.00
Arnastauskas J., Paterson	1.00
Naujokaitis Jonas, Cleveland	2.00
Stankevičius J., Rochester	1.00
Uzdavinys P., Utica	1.00
Kubilius P., Cleveland	2.00
Mačiulis Pr., Brooklyn	2.00
Kozak S., Cleveland	1.00
Sešplaukis I., Los Angeles	1.00
Liutkus A., Cleveland	1.00
Kizienė A., Cleveland	2.00
Gaurilius J., Chicago	2.00
Dziakonas A., Rochester	1.00
Puskepalaitis A., Chicago	3.00
Rukšėnas A., Cleveland	1.00
Juodvalkis V., Cleveland	1.00
Nakutienė A., Chicago	5.00
Matusevičius J., Chicago	1.00
Sumakeris Albertas, Cleveland	2.00
Statulevičius A., Toronto	1.50
Visiems aukotojams reiskiamė nuoširdži padėką.	

IR SKAUSMĄ IR DŽIAUGSMĄ TELYDI VIS LIETUVIŠKA DAINA!

Paskelbtas LIETUVIŠKOS DAINOS konkursas visai Lietuvos Skautų Brolijai plačiajame pasaulyje. Konkurso taisyklės paruošė L.S.B. Tautinio Auklėjimo Skyrius. Pamirštosi lietuviškosios dainos temai yra skirtas ir trečiame Sk. Aido numeryje Vyriausiojo Skautininko vedamasis straipsnis. Reikia sveikinti, kad pradedamos panašios varžybos mūsų skautuose. Kartu sveikintina mintis, kad šiam konkursui apsiribota vien lietuviška daina. Nes jei panašios varžybos būtų perkrautos dar ir kitomis temomis, išsiblaškytų skautų dėmesys ir neduotų pageidautinų rezultatų. Todėl šiam tautiniam konkursui pasirinkta viena ir aiški tema, kuri šiuo metu yra nesunkiai įvykdoma.

Šio konkurso tikslas: Lietuvos dainos atgaivinimas skautų tarpe, kad jina kaip vėjas vėl pasklistų po jų vietus. Konkurso šūkis: Ir skausmą ir džiaugsmą telydi vis lietuviška daina!

Konkurse dalyvauja: pavieniai skautai, skiltys ir draugovės.

Pavienių konkurso dalyvių grupėje bus premijuota po vieną geriausią rašinį liaudies dainų temomis: a) vilkiuko, b) skauto, c) skauto vyčio, d) būdžio. Visų trijų laimėtojų nuotraukos ir rašiniai bus atspausdinti „Skautų Aido“. Kiekvienas rašinys bus vertinamas 5 taškais, kurie užskaitomi skiltijai. Temų sąrašas bus paskelbtas „Sk. Aido“ balandžio mėn. nr.-yje. Rašiniai siunčiami Torontan Vyriausiojo Skautininko adresu iki 1954 m. gruodžio 1 dienos.

Skiltijų grupėje numatomos premijos: dvi premijos vilkiukų skiltims, surinkusioms daugiausia taškų. Trys premijos skautų, oro skautų, jūrų skautų, sk. vyčių ir jūrų būdžių skiltims — būreliams — valtimis, surinkusioms daugiausia taškų. Taškai skiltims ar tolygiems vienetais yra duodami tik už mokamas ar išmoktas dainas: vienas taškas už vieną dainą. Tačiau taškai užskaitomi tik tada, jei visa skiltis moka dainą, dainuoja pilną tekstą ir žino melodiją. Smulkiau viskas bus apibūdinta balandžio mėn. Sk. Aido.

Draugovių grupėje bus premijos: dvi vilkiukų draugovėms, suruošusioms daugiausia parengimų konkurso metu liet. dainų temomis.

Trys premijos skautų, jūrų skautų, sk. vyčių, jūrų būdžių draugovėms ar atitinkamiems vienetais, suruošusiems daugiausia parengimų liet. dainų temomis konkurso metu: lauzų, pasirodymų, įscenizavimų, vaidinimų, vakarų su liet. dainomis bei tautiniais šokiais ir pn.

Skautų vyčių būreliai ir jūrų būdžių vienetai gali dalyvauti buvusių jūrų skautų vienetų ve-

konkurse kaip draugovės ir kaip skiltys.

Vyriausioji šių varžybų komisija sudaroma Torontan Vyriausiojo Skautininko. Ji prižiūrės konkurso eigą ir vertins pavienių skautų rašinius liaudies dainų temomis. Tuntuose ir vietininkijose bus sudarytos vietinės varžybų komisijos, kurios vertins ten esančių skiltių ir draugovių konkurso rezultatus.

Konkursas prasideda 1954 m. balandžio 23 d. ir baigiasi gruodžio 15 d. Vietinės varžybų komisijos iki gruodžio 31 dienos persiųs vyriausiajai varžybų komisijai Torontan vietinius tarpvietinių varžybų rezultatus.

Kiekvienoje vietovėje konkursas pradedamas iškilmingu TĖVYNĖS lauzu. Apie tai bus smulkiau informuoti visi tautininkai ir vietininkai.

Sis konkursas turėtų rasti atbalsį visose vietovėse ir nuaidėti per pasaulį lietuvių skautų dainos aidais.

! DARBA MAZIEJI DAILININKAI!

SKAUTŲ AIDO redakcija kartu su Sk. Aido Nr. 3 išsiun-tinėjo visiems prenumeratoriams Velykinio spalvojimo konkurso piešinį. Šiame konkurse gali dalyvauti visi lietuviai berniukai ir mergaitės iki 12 metų amžiaus. Pieštukai nuspulvotas piešinys grąžinamas „Sk. Aido“ redakcijai iki birželio 1 d. Trijų pirmųjų vietų laimėtojai gaus skautiškų dovanų — kampas, peilį ir kt. Konkurse dalyvauja tik iki 12 m. amžiaus skaitytiniai. Vyresni negu 12 m. yra prašomi konkurso piešinį perduoti kaimynų vaikams, kurie „Sk. Aido“ neskaityt, kad šie dalyvautų konkurse.

Konkursas yra originalus savo dvasia ir patraukias vaikus. Namiškai yra kviečiami paskatinti mažuosius dailininkus jame dalyvauti ir padėti išsiųsti paštu nuspulvotus piešinius.

GERO VĖJO ŽINIOS

Už pavyzdinę vadovavimą Vandenių laivui Torontan šios skautiškų vadovės pakeltos į vyresn. laipsnius: vyr. valtininke — Gražina Anysaitė, valtininkė — A. Liaudinskaitė ir O. Skukauskienė.

Sk. Aidai su gero vėjo linkėjimais prašė apie Chicagoje susiorganizavusias jūrų skautes.

Galima užsisakyti jūrų skautų ženklelius (normalaus dydžio ir mažus) pas vyr. valtin. A. Žilinską adresu — 3 Walker St., Nordcote, Vic., Australia. Kaina — 15 australiškų šilingų (apie \$1.00).

Jūrų skautų vadai, kurie turi buvusių jūrų skautų vienetų ve-

AR RŪPINATĖS SAVO VAIKAIS?

Jei taip, tai nedelsiant užsakykit savo vaikams jų laikraštį

TĖVIŠKĖLE

Metams tik 3 doleriai. Rašykite šiuo adresu:

Tėviškėlė,
2313 West 91 St.,
Chicago 20, Ill.

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigia kaina atsispausdinti profines korteles, įvairias blankas, vakarams biuletus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.

DIRVA — 1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio
Telef.: HE 1-6344

liavas ar kitokį turtą, maloniai prašomi tai prisiųsti LSB Jūrų Skautų Skyriui Torontan arba perduoti artimiausiam jūrų skautų vienetui.

BOSTONO SKAUTES DĖKOJA MECENATAMS

Bostono Baltijos vietininkijos DLK Birutės skautių draugovė Skautų Aido Nr. 3 reiskia nuoširdži padėką savo mecenatams — p. I. Jurenaitėi ir p. J. Tuinilai, kurie draugovės vėlavos šventinimo iškilmėse paaukojo po \$100.00. Gražus ir skatinantis pavyzdys, kaip reik remti jaunųjų žygius!

APDRAUDOS PATARNAVIMAS

MASINŲ, GAISRO, GYVYBES

Milijonai žino Farm Bureau apdraudą dėl žemų kainų. Bet ar jūs žinojot, kad Jūsų Farm Bureau atstovas gali jums duoti tvirtą apdraudą už nedidelę kainą.

Perkant ar pratęsiant bent kokią apdraudą Jūs visad pasitelkaut

PAULINA MOZURAITIS
13706 Benwood Ave.
Tel. LO 1-7795

FARM BUREAU
INSURANCE COS.

• Farm Bureau Mutual Insurance Co.
• Farm Bureau Mutual Fire Insurance Co.
• Farm Bureau Life Insurance Co.
HOME OFFICE: COLUMBUS, OHIO

PIX BEVERAGE

45 rūšių alaus — visoki gaivinantieji gėrimai, vynas ir šampanas (prancūziškas)

Parengiama vestuvėms, baliams, pobūviams. Nemokamas pristatymas dieną ir naktį. Atidara trečiadieniais iki 1 val.
6903 Superior Ave. EX 1-3311

WE WELCOME YOUR SAVINGS
MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba ra kanda tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkaivimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, ne gu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS

609 Society for Saving Bld.
Telef.: MAIN 1-1773.
Rezidencija: PENINSULA 2521

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People
For a Pleasant Holiday

CHARLES P. MASTERSON

CANDIDATE FOR
COUNTY AUDITOR

ON THE REPUBLICAN TICKET

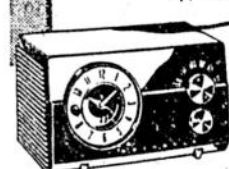
PRIMARY MAY 4, 1954

TOP TV BUY for '54

Motorola TV
with Double-Power
Picture

Dollar for dollar, feature for feature, Motorola TV outvalues them all! Brings you television's most powerful, most dependable picture! Come in! See it today, for sure!

Now Low Price!
MOTOROLA CLOCK
RADIO

Now you can have all the most-wanted features, at the lowest price ever! Applause outlet, automatic timer, Golden Voice tone, sensational new PLACIR chassis, Telechron clock. Ivory, Leaf Green, Cherry Red.
MODEL 53C1
In Walnut

GET DOUBLE PICTURE DETAIL—
DOUBLE VALUE FOR YOUR MONEY!

• New, Exclusive Double-Power Picture!
• Exclusive Distance Selector Switch!
• Built-In UHF-VHF Tuning Optional!
• Full 1-Year Warranty on All Parts!

MODEL 17T13
For As Little As

\$200 PER WEEK

C. & F. INTERNATIONAL STORES

LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ

6926 Superior Ave. Telef. HE. 1-8602

Atidaryta: darbo dienomis nuo 9:30 iki 9:30 vak. šventadieniais nuo 12:00 iki 8:00 vakaro. Šventadieniais mes patys apmokame taksus

Tikras malonumas!

DAUGIAU MALONUMO
SU TŲO TIKRU 51 SKONIUI!

THE PILSENER BREWING CO. CLEVELAND, OHIO

SENIAU IR DABAR

K. S. KARPIUS

NEW ORLEANS IDOMYBĖS

Jvažiuoti į New Orleans tenka tik per vandenį — pelkynus nuplūtais keliais, per ežerus ir per Mississippi upę nutiestais tiltais.

Jei kokia augštuma mieste yra, tai ji žmogaus rankų darbas. Audubon parke mums parodė augščiau „kalną“ šiame mieste, apie 7 metrus augščiau: Roosevelto 1933-40 m. nedarbo laikais kai žmonės neturėjo darbų, lėkščiame parke buvo sugalvota supilti kalną: iš vienos vietos kasta žemė, ten pasidarė ežerukas, o greta ežeruko „kalnas“ vaikams žaisti, kad turėtų supratimą kas yra „kalnas“.

Miestas buvo laimingas, kad išaugino daugelį milijonierių, kurie savo įgytais turtais parodė miestui dekingumą: įvairūs turtuoliai praityje paskyrė pinigų miesto viešiesiems reikalams. Tik vėlesniais laikais keliolika, iš 60 pradžios milijonierių, buvo įrengtos miesto pinigais, pirmesnės visos statytos viešųjų milijonieriaus John McDonogh pinigais. Apie jį pasiliko toks pasakojimas: Atvykęs iš Baltimorės, Md., jaunas vaikinai, prasigėyęs čia ir pasiekęs turtą, įsimylėjo į kreolę, turtuolio dukterį. Jis buvo protestantas, o ji katalikė, tat jos tėvai jokiu būdu neleidė už ją tekėti. Ji įstojo vienuolyną, o jis, vienišai gyvendamas, krovė turtus, bet galvojo juos palikti geram tikslui. Kai jo mylimoji, po 35 metų vienuolės gyvenimo tame pat vienuolyne tapo viškininkė, su kitais lankytojais, svečių priėmimo metu, naujų metų dieną jis atvedavo į tą vienuolyną palinkėti jai laimingų naujų metų. Jo pinigais pastatyta 35 pradžios mokykla. Jis mirė 1850 metais.

Daugybė parkų, įvairių viešųjų įstaigų, augstųjų mokyklų, yra padovanotos miestui buvusių piliečių, įvertinusių savo pasiekimą šiame mieste. Yra ir tokių viešųjų įstaigų, kurias miestui padovanojo savo pinigais anų laikų palaudo gyvenimo panelės, kurios sukrovė sau turtus iš tvirkimo namus laikydamos ir senatvę surimėjusios.

Vienas padovanojo kapinės

Miestas turi trejas kapines šv. Liudviko vardu, katedros ir parapijos globoje, nes miestui didėjančios anksčiau kapinės neturėjo kur plėstis. Joms parinkti vis nauji plotai. Bet dar vienos, Metairie vardu, civilinės, įsteigtos vieno graiko milijonieriaus, arba tikrai jo kerštu kitiems milijonieriams.

Ateivis graikas, taip pat čia išaugęs milijonierius, labai norėjo patekti į vietinių turtuolių draugiją. Bet patyrė, kad jį laikė perprastu, netinkamu išdidžiųjų kreolų aristokratai. Ties turtuoliai turėjo išrengę savo kontroliuojamą arklių lenktynių klubą ir parką šiaurinėje miesto dalyje. Ir visos to graiko pastangos įstoti į to klubo narius nujėjo niekais. Jis pasiryžo keršyti. Slaptonis, per savo artimus draugus ir gimines, pradėjo supirkinėti to klubo akcijas. Ir kai supirko 51 nuosimtį akcijų, paėmęs klubo kontrolę iš savo rankas, paskelbė: — Aš paversiu šią jūsų linksmą vietą į pačią liūdniąsą, kokią tik jūs galite įsivaizduoti — šį parką padarau kapinynu! Tas atsitikimas buvo praėjo šimto metų vi-duryje, kada miestas smarkiai augo. Tose kapinėse yra puošni to graiko ir jo šeimos laidojimo koplyčia.

Tos kapinės yra didžiausios mieste, jose laidojama visi, be tikybės skirtumo. Vėlesnės turtingesnės šeimos, nepriklausios tam klubui, tose kapinėse pasistatė koplyčias mirusiųjų laidojimui.

Bendrai, New Orleans ir kituose pietų miestuose, kurie gu-li vos keli sprindžiai augščiau jūrų vandens paviršiaus, mirusieji būty laidojami vandenyje, jeigu būtų kasami į žemę. Ten jie laidojami viršuje, tose koplyčiose, o biednuomenė, kurie neturi savo koplyčių, laidojama aplink kapines esančiose mūro sienose, iš vidaus pusės įrengtos lentynose. Čia mirusių kūnai nebalzamuojami ilgai išsi-laikymui, kaip daroma pas mus, šiaurėje. Ir miręs žmogus turi būti laidojamas 36 valandų be-gyje. Tokiu būdu lavonas metų laikotarpyje visiškai sunyksta. Lieka tik jo kaulai. Sako, kita laidojant, pirmesnio lavono kaulus sudeda į maišelį, pastumia tolyn ir koplyčioje padeda kitą lavoną tokiam pačiam likimui. Biednujų laidojimo vietos duodamos tik vienam metui ir vie-nai dienai. Po to ten laidojamas kitas.

Napoleono namas

Mieste, prancūziškame kvar-tale stovi ir dabar namas, jo garbintojų skirtas Napoleonui. Jie tada buvo sugalvoję, kad, jeigu Napoleonas kada pabėgtų iš savo ištremimo Elboje, ar paskui šv. Elenos saloje, jis ta-me name galėtų gyventi. Sako-ma, vienas jo garbintojas norė-jų jį išvogti iš nelaisvės. Bet Napoleonas į New Orleans ne-atbėgo po ištremimo iš Elbos, o iš šv. Elenos salos jau negalėjo. Ir tame name jis niekad nėra buvęs. Tačiau čia lankėsi ir vie-sėjo jo brolis. Namas ir pasiliko pavadintas Napoleono vardu.

Patį senąjį miestą, ar geriau sakant kaimelį, kurį pastatė is-panai, gaisras buvo sunaikinęs. Ir jį vėliau, koks dabar yra — kalbu apie senamiestį, prancūzų kvartalą — atstatė vėliau pran-cūzai. Per ilgus metus jis pase-no, bet sumanūs miesto biezie-riai pagaliau nusprendė jį tokį ir palikti, nieko nekeičiant.

Šv. Liudviko katedra stovi ta-me prancūzų kvartalo centre, to-je pačioje vietoje kur buvo pa-statyta pirmutinė bažnytelė, ka-da prancūzai čia įsteigė savo koloniją. Ją 1722 smarkiai audra sugriovė. Po penkių metų buvo atstatyta nauja bažnyčia, bet 1788 metais ją gaisras su-naikino iki pagrindų. Turtin-gas ispanas didžiūnas pasiūlė savo turtus naujai bažnyčiai pastatyti, jeigu parapija sutiks jo kūną palaidoti toje bažnyčio-je. Ir 1794 metais išaugo nauja didelė bažnyčia, kuri 1795 me-tais pavadinta šv. Liudviko ka-tedra. Po to ją buvo ištikus kita nelaimė — centrinis bokštas nu-griuvo ir bažnyčią apgadino. 1851 metais vyskupija gavo iš Prancūzijos aukų ir bažnyčią pataisė. Bet 1917 metais miesto komisija surado, kad katedros pastatas vėl sukrypo ir pasidarė pavojingas. Vėl atsirado nežino-mas aukotojas, kurio pinigais katedra atremontuota ir vidus atnaujintas taip, kaip jis dabar atrodo. Turistai į katedrą lei-šyti. Slaptonis, per savo arti-mus draugus ir gimines, pradėjo supirkinėti to klubo akcijas. Ir kai supirko 51 nuosimtį akcijų, paėmęs klubo kontrolę iš savo rankas, paskelbė: — Aš paversiu šią jūsų linksmą vietą į pačią liūdniąsą, kokią tik jūs galite įsivaizduoti — šį parką padarau kapinynu! Tas atsitikimas buvo praėjo šimto metų vi-duryje, kada miestas smarkiai augo. Tose kapinėse yra puošni to graiko ir jo šeimos laidojimo koplyčia.

Skersai per gatvę nuo katedros yra didelė aikštė, kurioje stovi generolui Jackson, New Orleans išgelbėtoji nuo britų, didelis paminklas. Šioje aikštėje buvo atliktos ceremonijos ir 1803 metais, kada Napoleono atsto-vai pasirašė pardavimo aktą Amerikai perimant Louisiana teritoriją.

Miestas turi keturis univer-sitetus, Tulane ir Loyola baltie-siems, ir Dillard ir Xavier, pri-mančius ir neegrus. Turi kolegi-ją baltoms mergaitėms ir Loui-siana universiteto medicinos cen-trą. Mieste veikia apie 1.000 įvairių pramonės įmonių, gami-nančių per metus apie \$250.000.000 vertės išdirbinių.

(B. d.)

VANAGAITIS

KNYGA

Jau gaunama Dirvoje. Siųskite \$2.00 ir labai daug pa-rsite apie Amerikos lietuvių gyvenimą.

DIRVA: 1272 E. 71 St.
Cleveland 3, Ohio

SPORTAS

VEDA ALGIRDAS BIELSKUS

APYGARDINĖS STALO TENISO PIRMENYBĖS CLEVELANDE

Šį šeštadienį ir sekmadienį įvyks Vidurinių Vakarų Sporto Apygardos stalo teniso pirmenybės, kuriose dalyvaus geriausi mūsų stalo tenistai bei tenistės iš Chicago, Detroito ir Clevelando. Pirmenybės rengia Vid. Vak. Sporto Apygardos Komitetas. Programoje bus vyru komandinės (komanda iš 3 asm.), moterų komandinės (ko-manda ir 2 asm.) ir vyrų, moterų, jaunių ir mergaičių vienetų bei dvejetų varžybos. Kaip ma-tome, pirmą kartą panašiose varžybose yra įtraukta progra-mon jaunių ir mergaičių varžy-bos. Tuo būdu norima duoti pro-gros stalo teniso prieaugliui var-žytis savo klasėje.

Vyrų komandinėse varžybose šį kartą didžiausi varžovai atrodo bus pereitų metų apygardos meistris Chicago LSK Gintaras (broliai Solūnai, Ripskis) ir Clevelando LSK Zaibas, kurių eilės yra sustiprintos naujais žaidėjais — iš Chicago atskė-lusiu Ignatavičiumi ir žinomuo-ju krepšininku Vyta. Grybausku, kuris šalia krepšinio neblogai valdo ir raketę. Šalia pastaryjų nereikia užmiršti ir ASK Lituanicos, kurie turėdami savo sąs-tatę Alg. Avizienį ir B. Zemaitį gali stipriai pasipriešinti fa-voritams. Taipogi nežinoma ką parodys Chicago Perkūno ir Detroito Kovo atstovai.

Moterų komandinėse varžy-bose Zaibo atstovėms (K. Lai-kūnienė ir St. Juodvalkytė) at-rodo teks gerokai pasipriešinti norint neatiduoti perkūnietėms (Ragauskaitė ir Žibutytė) išsi-vežti nugalėtojų titulą į Chica-gą.

Labai įdomių kovų laukiama vyrų vienetų varžybose, kur su-sitiks tokie stalo teniso šulai, kaip broliai Solūnai, pereitų metų apygardos meistris J. Nasvytis, Alg. Avizienius, Ig-natavičius, V. Grybauskas, B. Zemaitis ir kt. Čia iš anksto yra tikrai sunku ką nors pasakyti, nors pagal „popierinę formą“ meistrio titulas atrodo turėtų išsispresti tarp brolių Solūnų ir J. Nasvyčio.

Moterų vienetė, atrodo, bus sunku kam nors paversti nuga-lėtojos titulu iš clevelandietės K. Laikūnienės. Apie jaunių ir mergaičių varžybas, kaip pir-mą kartą vykdomas, nieko iš anksto pasakyti negalima ir lauksime jų pasirodymo prie žaliųjų stalų.

Varžybos vyks Clevelando stalo teniso klube (Cleveland Table Tennis Club), 10550 Euclid Ave. (II-augšte), Euclid gatvės netoli Euclid ir E. 105 gatvės kampo. Šiose pačiose pa-

metais, kada Napoleono atsto-vai pasirašė pardavimo aktą Amerikai perimant Louisiana teritoriją.

Miestas turi keturis univer-sitetus, Tulane ir Loyola baltie-siems, ir Dillard ir Xavier, pri-mančius ir neegrus. Turi kolegi-ją baltoms mergaitėms ir Loui-siana universiteto medicinos cen-trą. Mieste veikia apie 1.000 įvairių pramonės įmonių, gami-nančių per metus apie \$250.000.000 vertės išdirbinių.

(B. d.)

talpose vyko stalo teniso var-žybos II-ųjų sportinių žaidynių metu, 1952 metais. Šios patalpos yra visapusiškai pritaikytos sta-lo teniso žaidimui ir taipogi tal-pina daug žiūrovų.

Varžybų pradžia: 1 val. po pietų ir tęsis iki vėlaus vakaro. Sekmadienį žaidimai tęsiasi nuo 1:30 val. po pietų. Šeštadienį bus užbaigtos komandinės var-žybos, ir preliminariniai vienetų bei dvejetų žaidimai. Sekmadienį bus vykdomi tik pusiau baig-miniai ir baigminiai žaidimai ir, pabaigoje, dovanų įteikimas bei pirmenybių uždarymas. Vyrų komandiniam nugalėtojui pereid-dama dovaną paskyrė A. L. B-nės Clevelando Apylinkė. Yra paskirta pereinamųjų ir vien-kartinųjų dovanų ir kitų varžybų nugalėtojams.

Visuomenė yra kviečiama į pirmenybes gausiai atsilankyti ir pasižiūrėti augščiausios mūsų stalo teniso žaidimo klasės.

ATVYKUSIŲ SPORTININKŲ DEMESIUI

Į apygardines stalo teniso pir-menybes atvykusieji sportininkai šeštadienį 9-12 val. regis-truojasi lietuvių salėje, 6835 Superior Ave., o po 12 val. pa-čioje varžybų patalpoje, Cleve-lando stalo teniso klube, 10550 Euclid Ave. (II-augštas). Rei-kalui esant skambinti Alg. Nas-vyčiui telefonu SW 5-3260.

SPORTO DIENOS DETROITE

Kovo 27-28 dienomis Detroito lietuvių gyvenimo sportiniame ženklo, kada ten įvykusios, su dideliu susidomėjimu lauktosios, Vidurinių Vakarų Apygardos 1954 metų krepšinio ir tinklinio pirmenybės sutraukė virš 100 dalyvių iš 6 sporto klubų. Tiek dalyvių gausumą, tiek sportinių entuziazmą ir kovingumą šios pirmenybės buvo, be abejonės, didžiausias mūsų sportinio gyvenimo įvykis šią žiemą. Gi De-troite, tai buvo bene pirmą kar-tą prarastos dišedžio masto lie-tuviškos sporto varžybos. Pir-menybėse dalyvavo Chicago ASK Lituanica, Chicago LSK Perkūnas, Chicago LSK Gintaras, Chicago Lituanicos vardo Skautų Tuntas, Clevelando LSK Zaibas ir patys šeimininkai — Detroito LSK Kovas.

Paliekant pirmenybių organi-zacinės pusės vertinimą kitam kartui, duodama techniškas pa-sekmes ir trumpą sportinį var-žybų vertinimą. Pirmiausia pa-tiekiami naujuosius — 1954 me-tų apygardos meistrus: vyrų krepšinio nugalėtojas tapo ir Detroito Lietuvių Radio Klubo Balso pereinamąją dovaną lai-mėjo ASK Lituanica, jaunių krepšinio laimėjo ir A. L. B-nės Detroito Apylinkės pereinamąją dovaną gavo Chicago Gintaras, vyrų tinklinio pirmą vietą iško-vojo ir Vyr. FASK-to pereinamąją dovaną gavo Chicago Per-kūnas, tuo tarpu kai mergaičių tinklinį ir Vid. Vak. Sporto Apygardos K-to pereinamąją dovaną laimėjo Chicago Ginta-ras. Taigi kaip matome Chica-gos atstovai ir vėl „pasiglemžė“ visas pergales.

Moterų tinklinyje dalyvavo 4 komandos. Šalia įprastųjų Gin-taro, Perkūno ir Zaibo komandų dalyvavo ir „naujokės“ ASK Li-tuanicos tinklininkės. Džiugus reiškinys, kad mergaičių koman-dose matėsi daug naujų veidų. Nors toks sąstatų pakeitimas šiek tiek atsiliepė į tarpusavio susižaidimą, tačiau komandoms tai įnešė daug gajumo, kas duo-da gražių vilčių atečiai. Bend-rai paėmus moterų tinklinis ro-do gerėjimo žymius. Gaila, tik, kad moterų tinklinio teisėjai to-li graužia perdaug toleravo ne-švarių sviedinio ėmimus (tar-tūme reprezentacinę aštuonių-pais iš tinklinio darėsi panašu i ke-

Clevelando Apylinkėse

BENDRUOMENĖS ŽINIOS

SVIETIMO IR KULTūros TARYBOS POSĖDIS

Balandžio mėn. 9 d. (penkta-dienį) 7 val. vakaro apatinėje lietuvių salėje įvyks Bendruo-menės Svetimo ir Kultūros Ta-rybos plenumo posėdis. Tarybos nariams išsiuntinėti individua-lūs kvietimai.

RINKLIAVA SOCIALINIAMS REIKALAMS

Bendruomenės socialinio sky-riaus branduolys, kurį sudaro: St. Gošanskis — pirm., B. Žiugžda — sekr., B. Cyvienė, dr. D. Degėsys, adv. J. Smeto-na, P. Grauzinienė, O. Jokūbai-tienė, J. Salasevičienė ir apylin-kės valdybos narys Flor. Sau-kevičius, organizuoja rinkliavą socialiniams reikalams. Aukos bus renkamos balandžio mėn. 11 d. (sekmadienį) nuo 1 val. iki 4 val. po pietų pas kiekvieną at-silankant namuose. Taip pat jos priimamos „Dirvoje“, Spaudos Kioske ir socialinio skyriaus narių. Visos organizacijos, biz-nio įstaigos ir privatių asmenų prašomi gausiai aukoti. Rinklia-vai talkinti pasižadėjo mūsų jaunimo organizacijos skautai ir ateitininkai.

PARAMA J. CIESKIENĖS SEIMAI

Ligoninėje esančios J. Cie-skienės šeima parėmė Clevelan-do skautai, surinkę ir įteikę 42 dol., ir adv. J. Smetona paauko-jęs 20 dol. Vyta K.

NAUJA „NERINGOS“ TUNTO TUNTININKĖ

Kovo 31 d. gautu įsakymu „Neringos“ tunto tuntininkė yra paskirta paskaitininkė Albina Petukauskienė-Kazlauskaitė. Jos adresas: 1263 E. 67th St., Cleve-land 3, Ohio. Tel.: UT 1-6828. Naujoji tuntininkė faktinai pra-

„mestini“, kas gerokai žemino pačią žaidimo klasę. Žaidžiant vieno minuso sistema, burtų ke-tuviškos sporto varžybos. Pir-menybėse dalyvavo Chicago ASK Lituanica, Chicago LSK Perkūnas, Chicago LSK Gintaras, Chicago Lituanicos vardo Skautų Tuntas, Clevelando LSK Zaibas ir patys šeimininkai — Detroito LSK Kovas.

Paliekant pirmenybių organi-zacinės pusės vertinimą kitam kartui, duodama techniškas pa-sekmes ir trumpą sportinį var-žybų vertinimą. Pirmiausia pa-tiekiami naujuosius — 1954 me-tų apygardos meistrus: vyrų krepšinio nugalėtojas tapo ir Detroito Lietuvių Radio Klubo Balso pereinamąją dovaną lai-mėjo ASK Lituanica, jaunių krepšinio laimėjo ir A. L. B-nės Detroito Apylinkės pereinamąją dovaną gavo Chicago Gintaras, vyrų tinklinio pirmą vietą iško-vojo ir Vyr. FASK-to pereinamąją dovaną gavo Chicago Per-kūnas, tuo tarpu kai mergaičių tinklinį ir Vid. Vak. Sporto Apygardos K-to pereinamąją dovaną laimėjo Chicago Ginta-ras. Taigi kaip matome Chica-gos atstovai ir vėl „pasiglemžė“ visas pergales.

Moterų tinklinyje dalyvavo 4 komandos. Šalia įprastųjų Gin-taro, Perkūno ir Zaibo komandų dalyvavo ir „naujokės“ ASK Li-tuanicos tinklininkės. Džiugus reiškinys, kad mergaičių koman-dose matėsi daug naujų veidų. Nors toks sąstatų pakeitimas šiek tiek atsiliepė į tarpusavio susižaidimą, tačiau komandoms tai įnešė daug gajumo, kas duo-da gražių vilčių atečiai. Bend-rai paėmus moterų tinklinis ro-do gerėjimo žymius. Gaila, tik, kad moterų tinklinio teisėjai to-li graužia perdaug toleravo ne-švarių sviedinio ėmimus (tar-tūme reprezentacinę aštuonių-pais iš tinklinio darėsi panašu i ke-

dėjo eiti tas pareigas nuo kovo 15 dienos.

Pasktn. Petukauskienė yra sena darbininkė Lietuvos Skau-čių Organizacijoje. Skautės įžodi yra davusi 1934 metais Jurbarkę, Marijampolėje, mokytojų se-minarijoje, vedė skautių skiltį. Dalyvavo 1938 m. tautinėje sto-vykoje Pažaislyje.

Vokietijoje — Ingolstadt'e, 1946 m. davė vyr. skautės įžodi, buvo paskirta „Birutės“ dr-vės dr-ke, vėliau vyresniųjų skautių būrelio vadovės pavaduotoja. 1947 m. II. 22 skautininkių su-važiavime Memmingene gavo paskaitininkės laipsnį. Po to ėjo Ingolstatde tunto adjutantė, o vėliau — tuntininkės pavaduo-tojos pareigas.

1948 metais, kaip tun-kės pa-vaduotoja dalyvavo tautinėje sto-vykoje Mittenwalde.

1949 m. vasario mėn. Schein-feldo suvažiavimo metu buvo paskirta Ingolstadto tuntininkė. Dalyvėms išemigravus jai teko tuntą likviduoti ir tų pačių me-tų liepos mėn. pačiai persikelti į Ameriką. Clevelande pasktn. Petukauskienė, ir sktn. Gulbi-nienė ir sktn. Šenbergienė esant tuntininkė, ėjo tuntininkės pa-vaduotojos pareigas. Savo ra-miu, maloniu būdu ji talkinin-kaio tuntiui, o dabar perėmė ir visą vadovavimo našta. Cleve-lando Neringos tuntą sudaro 4 draugovės su 88-mis skautėmis.

Nauja tuntininkės padėjėja yra paskirta vyresn. skautių dr-kė psktn. Irena Chmeliaus-kaitė, o buvusi tunto adjutantė psktn. Aldona Bajoraitytė — ūkio vedėja. A. S.

VASARIO 16 GIMNAZIJAI REMTI 5 RĖM. BORELIO APYSKAITA

Per 1953 metų gimnazijai remti paaukojo po \$12.00:

Inž. J. Augustinavičius, Zen. Gobis, Sof. Januškevičiūtė, Pr. Karalius, M. Kasakaitienė, Vc. Kasakaitis, Dr. Graž. Knystau-taitė, P. Kirlys, St. Lazdinis, Ver. Nagevičienė, Graž. Natke-vičienė, A. Ramanauskas, Ant. Trimakienė, P. ir T. Židonai.

\$11.00 aukojo Dr. inž. A. Nas-vytis.

\$8.00 aukojo K. Puskunigis.

\$4.00 aukojo Dr. Vaitėnas.

Po \$1.00 — Ant. Mikolūnas, Vyta. Senkus.

Iš viso surinkta \$193.00. Iš-siusta gimnazijai per BALFĄ \$191.00. Pasiuntimo išlaidos \$2. Nuosirdus lietuviškas aciu ge-riesiems rėmėjams mūsų moka-leivijos vardu. Šia proga prašau siųsti aukas ir už 1954 metus šiuo adresu: Pr. Karalius, 1438 Ansel Rd., Cleveland 6, Ohio.

KONKURSAS

Ketvirtas metinis Velykinių kiaušinių konkursas ruošiamas League Park Center ir Nelson Upholstery Co. Šiais metais bus kiaušinių paroda bal. 5-19 ir do-vanų įteikimas bal. 19 d. Perei-kišta metais nemažai lietuvių dalyvavo tam konkurse tauti-niais motyvais išmargintais kiaušiniiais. Speciali dalis yra įvairių tautybių kūrinių. Kon-kursui kiaušiniai priimami Tho-mas Edison Auditorijoje — E. 71 St. ir Hugh kampas po mo-dr-kę psktn. Irena Chmeliaus-kaitė, o buvusi tunto adjutantė psktn. Aldona Bajoraitytė — ūkio vedėja. A. S.

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

SUPERIOR DEPARTMENT STORE

COMPLETE LINE OF DRY GOODS

DOROTHY METCALF MANAGER

5501 Superior Ave. ENdicott 1-0400

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

COMPLETE HOME REMODELING

MASON MULDERS • ATTIC REMODELING • KITCHEN
REMODELING • PORCHES AND ADDITIONS

FHA no down payment 3 yrs. to pay
ROBERT MASON
5738 West 45th Street. TU 4-1328

BEST WISHES
For a Pleasant Holiday

THE F. C. THORNTON COMPANY

SHEET METAL CONTAINERS AND CLOSING RINGS

6116 Park Avenue MI 1-1492

Greetings and Best Wishes to Our Friends and Patrons

MAYFAIR DRAPERIES

CURTAINS-BEDSPREADS
READY MADE AND MADE TO ORDER

2192 Lee Rd. FA 1-7533

Greetings and Best Wishes to Our Friends and Patrons

FRIEDMAN BROS., INC.

DISTINCTIVELY STYLED FURS

1825 EAST 13th STREET CH 1-4272

Clevelande IR APYLINKĖSE

DR. VYDŪNO MINĖJIMAS

A. A. DR. VYDŪNO MINĖJIMAS, ruošiamas ASS Clevelande įvyks balandžio mėn. 11 d., sekmadienį 11:30 val. Lietuvių salėje.

Programoje — akademinė ir meninė dalis.

Akademinėje dalyje: Minėjimo atidarymas ir A. Augustinavičienės paskaita.

Meninėje dalyje: Studenčių tercetas, vad. A. Bielskaus ir "Probočių šešėlių" fragmentai, parengti ir paruošti Vl. Brazulio. Atliekami pačių akademikų skautų ir skautų.

Akademiškai skautės ir skautai, ruošdami DR. VYDŪNO MINĖJIMĄ, nori iškelti šio originalaus mintytojo šviesiąją asmenybę, brangią visiems laikams. Būdamas giliai stiprios dvasios, Vydūnas yra palikęs gilius pėdsakus ne tik Lietuvos tautiniame, kultūriniame, bet ir jos moraliniame gyvenime. Visais laikais, o ypač dabar, lietuvių tautos sunkiausioji būklė, Vydūnas liks mums visada šviesus kelrodis.

STALO TENISO PIRMENYBES

Šį šeštadienį ir sekmadienį įvyks Vidurinių Vakarų Sporto Apygardos stalo teniso pirmenybės, kuriose dalyvaus geriausi mūsų stalo tenistai bei tenistės iš Chicago, Detroito ir Clevelando. Programoje komandinės ir individualinės varžybos. Varžybų pradžia: šeštadienį — 1 val. po pietų, sekmadienį 1:30 p. p. Pirmenybės vyks Clevelando stalo teniso klube (Cleveland Table Tennis Club) 10550 Euclid Ave., Euclid gatvėje netoli E. 105 gatvės). Visuomenė kviečiama gausiai atsilankyti. Plačiau skaityk sporto skyriuje.

LIETUVIŲ TEATRAS PALIKO GERĄ ĮSPŪDĮ

Praėjusį sekmadienį, balandžio 4 d., iš Chicago atvykęs Lietuvių Teatras dideliu pasisekimu clevelandiškiam suvaidino Ant. Skėmos 4 v. vaidinimą "Vienas ir kiti", rež. St. Pilka. Spektaklį surengė ir svečius artistus globojo Lietuvių Kultūros Fondas.

Vaidinimą sekė gausiai pripildyta Lietuvių salė (per 400 žmonių) ir jis paliko gilią įspūdį. Šiurpios trėmimų scenos, vieniems priminė jų pačių išgyvenimus, kitiems visiškai įtikinamai sudarė nors ir nepilną vaizdą tos tragedijos, kuri su bolševikine okupacija prasidėjo ir ligi šiol tebesitęsia Lietuvoje.

Vaidinimui pasibaigus LKF pirm. Ald. Augustinavičienė padėkojo režisieriui ir aktoriams už atsilankymą, o Clevelando visuomenė už paramą vykdant LFK dramos veikalo konkursą, kurio progą buvo sukurta ir kiti suvaidinti veikalai.

NAUJAS VASARIO 16 GIMNAZIJOS RĖMĖJŲ BŪRELIS

A. S. D. S. "Satrijos Raganos" draugovės Clevelande sudarytas naujas gimnazijos rėmėjų būrelis gavo globotinę, 7 klasės mokinę Laimą Jasaitę ir Kanadoje susikūrusio būrelio 25 namerį.

Būrelį sudaro: N. Abraitytė,

A. Bajoraitytė, N. Bartuškaitė, R. Brazulevičiūtė, R. Jonaitytė, B. Juodikienė, S. Juodvalkytė, V. Juodvalkis jr., A. Nasvytė, J. Stravinskis, N. Kersnauskaitė, L. Klimas, R. Lakačauskaitė, A. Liutkevičiūtė, R. Malinauskaitė, Bartkūnienė, Masišionienė, K. Sniečkutė, J. Senbergaitė, M. Svarcienė, Ir. Žilinskaitė, M. Žilnauškaitė ir XX (tautietis).

Būrelis pradėjo veikti 1953. XII. 5 d. draugovė minint A. S. D. S. 29 m. gyvavimo sukaktį.

LIETUVIŲ TAUTINIŲ KORPORACIJŲ SAMBŪRIS PASKYRĖ

16 Vasario gimn. namų reikalams \$50.00, Dr. Vydūno paminklui \$20.00, Vargo mokykloms \$30.00, Bendr. socialiniams reikalams \$10.00.

ERDMONAS SIMONAITIS
Mažosios Lietuvos Tarybos prezidento pirmininkas, VLIKo narys ir Vokietijos Lietuvių Bendruomenės valdybos vicepirmininkas jau yra atvykęs į Kanadą. Aplankęs Kanados lietuvių, Erdmonas Simonaitis svečiuosis Amerikos lietuvių didesnėse kolonijose. Numatoma, kad Clevelande Simonaitis lankysis balandžio mėnesį. Erdmono Simonaičio priėmimo rūpinasi Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyriaus valdyba.

L. F. NAUJA VALDYBA

L. Fronto įvykusiame susirinkime išrinkta nauja valdyba: M. Palubinskas, A. Damušis, J. Titas.

ĮSISTEIGĖ LAS

Įsisteigęs Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Clevelando skyrius netolimoje ateityje rengia viešą pasirodymą su įdomia programa.

KAMBARYS

951 Ida Ave. (tarp Superior ir St. Clair) išnuomojamas vienas vyriui didelis ir gražus kambarys, lietuvių šeimoj. Kreiptis vakarais. (16)

PARDUODAMI NAMAI

St. Clair — East 120 St. plytų, dviejų miegamųjų, vieno augšto, taip kaip naujas. Tinkamas senesnio amžiaus žmonėms. Prie krautuvės ir susisiekimo.

Superior — East 94 St. Labai gražus 1 šeimos, 4 miegamųjų. Labai geram stovy. Visų rūšių apdrauda: namų, baldų, automobilio.

RAY NAUSNERIS
UL 1-3919 LI 1-9216
11809 St. Clair

NAMAS

Geram stovy, vienos šeimos namas, kurį galima lengvai pertaisyti į dviejų šeimų. Namas plačioji gatvė, 7 mašinų garažas.

P. J. KERSIS,
Telef.: MA 1-1773

PLYTŲ NAMAS

6 kambariai. Gražiai dekoruota. Labai geram stovy, Linwood gatvė. Kaina \$8500. Šaukti: GL 1-2690

Velykų sekmadienį, balandžio 18 d. 8 val. v.
Lietuvių salėje, 6835 Superior Ave.

LIETUVOS VYČIŲ 25 KUOPA

RENGIA

MARGUČIŲ BALIŲ

Už gražiausius margučius bus duodamos dovanos. Dovanų skirstymas 10:30 val. vakaro.

Gausus bufetas. Šokiams gros geras orkestras.

Vyčiai kviečia visus Clevelando lietuvius į balių atsilankyti ir atsinešti margučius.

Įėjimas 75 C.

PRANESIMAS

Lietuvių Tautinių Korporacijų Sambūrio Clevelande susirinkimas įvyks balandžio 3 d., nutarė Joną Leoną pašalinti iš pareigų tarpo be teisės bet kada grįžti ir apie tai paskelbti spaudoje.

Susirinkimo Prezidiumas

AUKA GIMNAZIJAI

SLA 136 kp. paskutiniame susirinkime iš ruošto koncerto, pusę pelno \$104.29 paskyrė lietuvių gimnazijos namams Vokietijoje. \$5.00 tam pačiam tikslui paaugojo Veronika Nageviciene.

ISNUOMOJAMI KAMBARIAI

Du geri kambariai suaugusiems porai arba ir trijų asmenų šeimai. Yra visi baldai ir virtuvė. 1489 E. 66 St. Telef. UT 1-0589

NAMŲ DAZYTOJAS

Dažau namus iš lauko ir iš vidaus. Darbą atlieku sąžiningai ir pigiai. Telef.: EX 1-2069 (18)

ISNUOMOJAMAS

gražus kambarys. 1190 Carlyon Rd. (prie Superior), telef.: LI 1-1937 (14)

PARDUODAMAS NAMAS

2 šeimų, 5 ir 5 kambariai. Gausi šildymas. Geram stovy. Namas yra E. 140 St. Šaukti savininką: PO 1-1962 (14)

NAMŲ IR ŪKIŲ PIRKIMO PARDAVIMU ĮSTAIGA

Visi, kurie turite parduoti namus ir ūkius ar norite pirkti, pirmiausia pasiteiraukit mūsų įstaigoje.

WADE PARK REALTY

7032 Wade Park Ave., Telef.: HE 2-2922
Sav. A. Kazakevičius,

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis. 6210 Dibble Ave., Cleveland 3, Ohio. Tel.: EX 1-0376

TALIS STUDIO

dabar jūsų kaimynystėj

7106 Superior Ave. Tel. HE 2-0144

Bet kuriuo metu, bet kokios rūšies foto patarvimas Jums. Modernūs portretai, vestuvės, šeiminių, vaikų ir kitos nuotraukos.

FOTOGRAFIJOS MEISTERIS

Europinių formų ir filmų šviesdėlių fotografas, dabar CLEVELANDE.

REGINA BRAZAITIENE

Clevelando lietuvių pianistė dalyvauja metiniame Ažuolų okteto koncerte, gegužės mėn. 9 d., Lietuvių salėje.

Koncerto solistė — Chicago dainininkė Prudencija Bičkienė. Meno vadovas — Julius Kazėnas. Koncertą rėšia Clevelando jūrų skautai.

IDOMUS KONCERTAS

Gegužės 2 d., sekmadienį, 8:30 v. vakaro šv. Juozapo gimnazijos auditorijoje, 18491 Lake Shore Blvd. įvyks Cleveland Women's Orkestro koncertas, diriguojant Hyman Shaudler. Vienu solistų bus Antanas Smetona. Biletai po 1 dolerį (mokiniam 75 c.) gaunami "Dirvoje".

SAVI PAS SAVUS

Prieš keturias savaites mūsų tautiečio E. Čapkevičiaus ir dalininkų krautuvė "C. & F. International Stores", iš St. Clair persikėlė į 6926 Superior (telef. HE 1-8602), į patį lietuvių gyvenamą centrą.

Krautuvė dabar turi televizijos, radijo ir kitų elektrinių reikmenų taisyms skyrių. Taigi dabar čia gali ne tik įvairius reikmenis nusipirkti, bet ir senus pataisyti.

Krautuvės darbo laikas kasdien nuo 9:30 ryto iki 9:30 vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val. iki 8 val. vakaro. Sekmadieniais valstybinius mokesčius už pirkinius apmoka pati krautuvė.

Krautuvė jau gyvuoja meto laiko. Jos laikytojai pripažįsta, kad per tą laiką įsigyta nemaža patyrimo ir dabar visiems klientams gali pasiūlyti didelį įvairių prekių pasirinkimą. Ir svarbiausia, už žymiai nupigintą kainą.

VALGOMOJO BALDAI

Parduodami valgomojo baldai: 6 kėdės, stalai ir bufetas. Geram stovyje. Prieinama kaina. Šaukti iki 5 val. vakaro. PO 1-6406

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai

Įvairūs valgiai, šeštadienį vakarais šokiai griežiant geram orkestrui

731 E. 185 St.

KE 1-9737

Šios trys krautuvės duoda ir keičia Eagle Stamps

Mūsų prekybinė garbė paremta 40 metų praktika parenkant medžiagų rūšis ir už jas garantuojant. Mes nelaikome antros rūšies medžiagų, o jų kainos žemesnės negu bet kurioj kitoj krautuvėj.

WOLFS FABRICS

7012 Superior Ave.

EN 1-3764

Viskas papiginta 25% iki 50% už sukneles, megztinius, bliuskas, marškinius.

NEPAPRASTA PROGA IR KOKYBĖ!

EZELLA DRESS SHOP

7011 Superior Avenue

EX 1-8653

DVIGUBAI ŽENKLŲ KAS ANTRADIENĮ

VYRAI! AR JUMS NESKAUDA KOJŲ? AR JOSŲ BATAI YRA NEPATOGŲ? PAMEGINKIT ARCH SUPPORT minkštus, išklotus masžinius batus

Puikus Velykinių batų pasirinkimas Moterims ir vaikams

DVIGUBAI ŽENKLŲ ANTRADIENIAIS

JAMES SHOE STORE

7041 Superior Ave.

SUMUŠTINIAI. GĖRIMAI. SODA.

MARNELL'S

7023 Superior Avenue

Saldainiai, Riešutai, Popkornai
Čia susitikit savo draugus po pamaldų Geriausią kavą mieste

PRADĖKIT MAŽA SUMA! BET PRADĖKIT DABAR!

Santaupos, atneštos prieš balandžio 10 d. gauna palūkanas nuo balandžio 1 d.

Santaupos apdraustos iki \$10.000

2 1/2% palūkanos.

PASKOLOS JOSŲ PERKAMIEMS AR STATOMIEMS

NAMAMS

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave.

HE 1-2198

Cleveland, Ohio

GERESNIŲ Namų Statytojai

pasirenka MONCRIEF

ŠILDYMĄ ir ORO VENTILIACIJĄ

THE MONCRIEF MEDINA, O.

I. J. SAMAS, JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai

Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave.

Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

LIETUVIŲ KLUBO SVETAINĖ IR SALĖ

6835 SUPERIOR AVE.

Klubo ir salės vadovybė kviečia visus Clevelando lietuvius įstoti į Lietuvių Klubą ir nuolat lankytis svetainėje. Penktadieniais specialūs renginiai.

Kviečia visus lietuvius savojoj salėj daryti susirinkimus, atšvesti vestuves, rengti vakarus ir koncertus.

SUOPIS FURNITURE

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys virtuvei ir kiekvienam Jūsų buto kambariui

2EMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS

6921 Wade Park

EX 1-0911

Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriams lietuviškoje krautuvėje

Pilnai padengta apdrauda

UTah 1-4515

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

P J KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarimą įvairiose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo mokesčio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Wilkelis Funeral Home

Pilnas laidotuvių patarnavimas

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE.

HEnderson 1-9292

JAKUBS & SON

FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui.

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metų simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue

ENDicott 1-1743

NAUJI ŠEIMININKAI

LEO'S CAFE

7501 ST. CLAIR

EN 1-9425

Atidara nuo 8:30 ryto iki 2:30 nakties

ŠOKIAI PENKTADIENĮ IR ŠEŠTADIENĮ

Patogi baliams — susirinkimams. Televizija, plokštelių patefonas ir kitos pramogos.

Tvarko lietuviai.

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderson 1-6344. Redaktorius Balyš GAIDŽIŲNAS (buto telefonas: Garfield 1-7406).

Suvytusi žemaičių rūta...

Kada geg. 7 d., 1904 metais rusų caras Nikolajus Antrasis paskelbė leidimą lietuviams leisti savo raštus lotynų raidėmis (rusų raidėmis raštai niekad nebuvo uždrausti, tik tauta jų nepriėmė), tai retas lietuvis teprisiminė, kad Vilniaus gubernatoriaus Kaufmanas (Muraševs) jį pėdinis, rugs. 6 d., 1865 metais lietuvių raidėmis mums raštus uždraudė, su-džiovinio nuo 1822 metų iki 1864 gražiai žaliavusių žemaičių literatūros rūta.

Sis vilties kupinas augalas sudygo ir žaliavo to lietuviško sąjūdžio dirvoje, kurią 19-to amžiaus pradžioje pradėjo pūrenti gausokas tėvynės mylėtojų būrelis. Juos jungė susirūpinimas protėvių kalba, tėvynės istorija ir rūpestis sukurti savą tautinę literatūrą. Šio sąjūdžio centras susisuko žemaitijoje, ir, iš tikrųjų, turėjo dvi galvas, vieną pasaulietinę, išaugusią Vilniaus universitete (Daukantas, Stanevičius, Poška, ir kiti), kitą dvasišką, kuriai vadovavo vyskupas Giedraitis, o labiausia vysk. Valančius.

Lietuvių Literatūros vadovėlio autorius, Pranas Naujokaitis, mano, žemaičiuose sąjūdis todėl stipriausia pasireiškęs, kad jų bajorija buvusi "smulki, neturtinga, maža kuo tesiskyrė nuo liaudies, tokiu būdu, netiko lenkiškos kultūros augštiesioms pūpoms ir išliko nenutautusi". Be to, esą ir švietimo reikalai buvę geriau sutvarkyti, negu kitose Lietuvos vietose. Žemaičiuose gyveno didesnis skaičius lietuviškai skaityti mokančių, negu kitur.

Todėl, kaip prof. V. Biržiška (straipsnyje "Žemaitišką Knygą" Gubos almanache, 1927 m.) sako,

"Neseni dar tie laikai, kada visa lietuvių literatūra, su mažomis išimtimis, vien žemaitiškai buvo rašoma... Ūkininkų trobose, kuriose dabar nerasime nei vienos naujos knygtės, po šiaudine pastoge neretai dar galima užtikti ištisas bibliotekėles, išlikusias nuo baudžiavos laikų, kada mūsų dabartinių ūkininkų tėvai, ir kelisys blygiau gyvenę, ir knygtė jiems daug brangiau atsidėdavo, ir daug sunkiau ji būdavo gaunama. O visgi jie įsiekė, pirkę, skaitę, saugojo, ir nuo naminių, ir nuo išorinių priešų, išsaugodami mūsų laikams".

Zodžiai įsidėmėtini mums, ku-

VYT. ŠIRVYDAS

rie, taip pat, kaip 1927 metų nepriklausomos Lietuvos ūkininkai, neskėdami senelių žemaičių sektinų pavyzdžių!

Idomu, iš žemaičių kalbos tuo metu būdavo "verčiami" raštai į lietuvių kalbą! Prof. Biržiška, pavyzdžiui, pasakoja.

"Nežinomas kun. J. P., 1864 m. 'dėl dievobaimingų lietuvininkų Kuktiškių (turbūt, Utenos apskr.) parapijos' išvertė 'iš žemaitišką ant lietuviško' knygą 'Prawadninkas apwajkszciojen-cziem paminkla Iszganytojaus musu'.

Pirmoji, iš žemaitišką į lietuvišką išversta knyga bene buvo Daukšos Katekizmas, kuris žemaitiškai parašytas buvo išleistas 1595 m., bet šio leidinio kalba tiek "lietuviams buvo ne-suprantama, kad nežinomas asmuo jį iš žemaičių kalbos išvertė lietuviškai ir 1605 m. išspausdino".

Žemaičių literatūros rūta žaliavo istorijos knygomis, gramatikomis, literatūros istorijomis, elementoriais, dainų knygoms, ūkio vadovėliais, dvasiškais ir pasaulietiniais raštais, taip vaikams, taip suaugusiems. Kun. Pabrėža net mokslo veikalą (botanikos vadovėlį) parūpino.

Pirmas žingsnis buvo istoriko Simano Daukanto, kuris 1822 m. parašė "Darbus senųjų Lietuvių ir žemaičių". Šis raštas, tačiau, tebuvo išspausdintas 1929 metais Kaune, kada rankraštį spaudai paruošė Vaclovas ir Mykolas Biržiškos, o raides surinko Amerikos lietuvis, Spindulis spaustuvės darbininkas, Antanas Bernotas. Įžanginiu žodžiu Daukantas sakė:

"Viliuosi, jog man taikieji skaitytojai, kaip pirmam rašytojui toje kalboje, dovanos visus mano apsirinkimus; ant galo, jei anie mane lygins nors su Papi-rusu(?) romėnu, aš ir tuo džiaugsiuos ir linksminiuos, jog pirmasis tarp lietuvių, gudresniems vyrams norintiems rašyti, kelią praskyniau." (Daukantas žemaitišką kalbą mes čia lietuviškai išvertėme).

1830-1831 metų sukilimas su-davė smūgį Daukanto pradėtai, kitų pažygetai pasaulietinei žemaičių literatūrai. Nuo 1845 metų joje pradeda pūsti vysk. Valančiaus įtaka, kuri, nors žemaitiškų knygų rašymą ir spaus-

dinimą atgaivino, bet pasuko dvasiškai-tikybine kryptimi. Idomu, kad energingas vyskupas rado reikalo sužemaitinti augš-taičio kun. Širvydo Punktus Sa-kymų, kurių 1845 metų laidoje kun. Jaunius (kaip prof. Biržiška pasakoja), Širvydo originalą su Valančiaus redagavimu ly-gindamas, "rodosi, nei vieno žodžio nerado nepaliesto". Reikia, visi buvo sužemaitinti.

Prie žemaitišką rašybos pri-sirišimo būta tokio įdėlio, kad kai Ivininkis kalendoriuje 1860 metams įdėjo nesužemaitintą A. Baranauko Anykščių šilėlį, tai iš žemaičių kalbininko, Andriaus Ugiaskio, gavo smarkiai barti, "kam tokią kalbinę hereziją iš-spausdins".

Siekta leisti net žemaitišką laikraštį, vardu Ajtvaras, tačiau, šis suauktas žemaičių literatūros laikotarpis, spaudos vis-gi nesukūrė, ir pasitenkino tik knygomis, kurių daugybė, tiesa, taip ir pasiliko rankraščiuose.

Su vyskupu Valančiu mirė ir žemaitišką knygą. Ji pradėju-si nykti jau 1865 metais, kada uždrausta mūsų spauda lotynų raidėmis. Gali būti, kad prie žlugimo, kaip prof. Biržiška mano, prisidėjo ir vyskupo nenoras pa-remti pasaulietinio turinio kny-gų leidimą. Žmonėms, visgi, jau buvo reikalingos ir kitos kny-gos apie gyvenimo reikalus nes tie reikalai didėjo ir painėjo.

Idomu, kad žemaitiškai kny-gai koją vis kišdavo ir lenkai dvasiškai cenzoriai Vilniuje.

Lotynų raidėmis spaudos lei-dimo sukaktį paminėdami, ne-pamirškime tat ir žemaitišką literatūros laikotarpio, kurio metu mūsų broliai net lenkų pa-triotinę "Szczę Polska ne zgine-la" paverė į "Dabar Lenkai ne-prapulė kol žemaičiai gyvi".

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ VOKIETIJOJE

Perkelta Krašto Valdybos Būstinė

Kovo mėnesio paskutinėmis dienomis Vokietijos Krašto Valdyba, kaip jau seniau buvo numatyta, savo būstinę perkėlė iš Hannoverio arciaus Vasario 16 gimnazijos į Weinheimą.

Krašto Valdybai visa korespondencija siunčiama adresu: Litauisches Zentralkomitee, (17a) Weinheim/Bergstr., Postfach 233.

BUKITE SVEIKI

J. BACIŲNAS, Tabor Farm

SKAITYTOJO NUOMONĖ APIE GERĄ KNYGĄ

Esu skaitęs recenzijas apie daktaro St. Biežio knygą — Bukite Sveiki, parašytą dantistų ir medicinos daktarų. Noriu pasakyti nuomonę ir paprastą ūkininko.

Pirmiausia, sutrumpintai knygos turinys: — Antrąjį amžiaus pusę pradėjus; darbo ir poilsio svarba — tinkamas maistas svarbiausias; ligos nereikia bijoti; gero gyvenimo įtaka sveikatai; kenksmingas įpratimas prie vaistų; mityba šių dienų mokslo šviesoje; maisto sudėtis, maisto rūšys, protėnai, krakmolai, riebalai; maisto keitimasis; mineralų reikšmė sveikatai; vitaminai ir jų reikšmė žmogaus organizmui; balansuoto maisto būtinumas; maistingumo lentelė nuosimčiais; kas yra nervikumas ir kaip gydytis; kaip gyventi žiemos metu; augstas kraujo spaudimas; cukraus liga; ar tikrai dabar mes ilgiau gyvename; kas reikia žinoti apie širdį — širdies struktūra, širdies veikimas ir daug apie širdies smūgį ir kitus pavojus; širdies apsauga senatvėje.

Štai kelios ištraukos iš knygos: — "Baimė, nežinot, iš kur ji pareitų, teikia nepastikėjimą savi. Ji mažina fizinį ir protinį pajėgumą... Kai žmogus bijo, tai ir kūno pajėgumas silpniau veikia... kada asmuo pasiitiki savi, tai ir kūnas išvysto daugiau atsparumo... Pasiitikėjimas savi sukelia atsargos energiją..."

"Kiekvienas žmogus nori gyventi kuo ilgiausiai. Išimčių beveik nėra. Nesvarbu, ar jis bū-tų vargšas ar turtuolis, jo di-džiausias troškimas gyventi. Šis troškimas pasireiškia gyventi dažnai prailgina jo amžių."

"Kiekvienas, sergąs cukraus liga, privalo visada su savi nešioti storo popieriaus kortelę su joje įrašytu savo vardu, pavarde ir adresu ir telefonu, ir svarbiausia, stambiomis raidėmis įrašyti "Diabetes mellitus" (cukrinė liga). Sugniužimo atveju bus aiškiai matoma prie-žastis. Nuvežus ligoninėn, gydytojas žinodamas ligą, tuojau pat suteiks reikalingą ir tikslią pagalbą."

"Valgis turi būti svarbiausias pagrindas ir šaltinis patvarios energijos ir sveikatos. Skaniausias valgis, kad ir gražiausias rūmė, valgomas iš auksinės lėkš-tės, neteiks geros sveikatos, jei jis nebus pritaikytas organizmo reikalavimams. Tačiau valgis, kad ir paprasčiausias lūšnėlė, valgomas iš paprasčiausios skar-dinės, atneš puikią sveikatą, jei jis tik bus organizmui pritaikytas — balansuotas."

"Maistas yra pats svarbiausias gyvybės išlaikymo pagrinda. Maisto produktų yra daug ir kiekvienas jų turi jiems bū-dingas savybes, kurios yra ne tik svarbios, bet ir būtinos, norint išlaikyti sveikatą gerame stovyje. Todėl maistas nėra koks menkinis, kurio tik priekimšame savo pilvą ir numalšiname savo apetitą, bet jis yra pagrindi-nė geros sveikatos sąlyga..."

Gaila, kad dr. Biežis neįdėjo į knygą kelių klisų, kaip pvz. širdies su svarbiom arterijom, pilvo, žarnų ir t.t. Ypatinai bū-tų pageidautina klisė viso žmogaus anatomijos su arterijų sis-tema, kita, tokią pat su cirkuliacinės sistemos nurodymais — paaiškinimais. Tos klisės būtų suteikę paprastam žmogui, kaip man, aiškesnį vaizdą.

Esu skaitęs knygų anglų kal-ba, kaip reikia užsilaikyti no-rint būti sveikam, taip pat skai-tau mūsų lietuviškuose laikraščiuose mūsų daktarų patarimus. Bet perskaitęs daktaro Biežio knygą, gavau labai daug sveiku-

patarimų, nurodymų, parašytų paprastam žmogui suprantama kalba. Ypač žmogui, peržengusiam 60-tus metus, yra gerų pa-tarimų, kaip prailginti gyvenimą.

Gaila, kad tokios knygos ne-buvo, kada aš dar buvau jaunas. Būčiau daug pasimokęs iš jos kaip užsilaikyti, kad sulaukčiau ilgos senatvės. Kada buvau jaunas, maniau, kad niekad ilgų valandų darbas, ir be mažo po-ilsio, nekenks mano sveikatai. Bet taip iš tikrųjų nėra. Prieš dvejus metus, kada visą gyvenimą persidirbęs gavau smūgį, tada pasijutau, kad juk vistiek visų darbų gyvenime nenudir-bisi ir pasaulis be manęs apseis.

Patarimų kiekvienam — jau nam ir suaugusiam — perskai-tyti daktaro St. Biežio knygą — "Bukite Sveiki". Išvengsime daug nemalonumų ir sutaupysime daktarų sąskaitas. Nesu-prantų, kodėl dr. Biežis tą kny-gą parašė: ar kad sau ir kitų daktarų būdui pakenktų?

Si naudinga knyga gaunama DIRVOJE ir kitur.

JIE SMAUGIA LIETUVĄ

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

vienybę, kaip akies vyzdį; V. I. Pisario — buv. I min. pirm. pavaduotojas (Lietuvos sukol-chozintojas); jo vietą dabar už-ėmė M. Šumauskas (part. II sekr.).

Tarp pasilikusių yra šie pažymėtinai rusai: M. A. Afonin — jis net pakilo iš paprastų biuro narius; G. S. Banharov — Respubl. prokuroras; A. M. Čistjakov — min. pirm. pavaduotojas; A. M. Jefremov — Valst. Kontrolės ministeris; A. M. Petrov — Valst. Plano kom. pirm. Visi jie tose pareigose yra jau gana seniai.

Tarp pastoviai kandidatuose išsilaikiusiųjų yra R. P. Jegorov — Liet. Energijos Valdybos viršininkas ir F. T. Teriošin — buv. Lengvosios Pramonės mi-nisteris. Jo ministerija perimtų metų kovo mėn. reformos metu buvo sujungta su kita ir jis ne-beteko ministerio vietos, tačiau, matyt, iš Lietuvos neišnyko.

Tarp pakilusių iš kandidatų CK yra: M. Paršin — Vilniaus miesto kom. part. II sekretorius; G. J. Svisčiov — Komunalinio ūkio ministeris (reformų nepa-lieštas); A. Spasionov — Eišiš-kių rajono sekr.

Tarp iškritusių iš kandidatų sąrašo yra: P. Kolcov — buv. žemės ūkio min. pavaduotojas; V. Kulygin — buv. Klaipėdos srities k-to sekretorius iki sri-čių panaikinimo. Iš išnykusiųjų iš kandidatų sąrašo lietuvių pažymėtina M. Meškauskienė, buvusi viena iš aktyviausiųjų ve-ikėjų pirmosios okupacijos me-tais. Iki perimtų metų kovo mėn. ji buvo kinematografijos mi-nisterė. Reformos metu jos mi-nisterija buvo įjungta į Guzevičiaus kultūros ministeriją, pa-virtė tik tos ministerijos valdy-ba (departamentu), kurios virši-ninku liko buv. Meškauskienės pavaduotojas Mikalauskas, o ji liko tik dirbti prie partijos cen-tro; dabar ji išnyko jau ir iš kandidatų į CK sąrašą.

Revizijos komisijoj pastoviai tebesilaiko iš senų laikų žinoma Chodosaitė, dabar — M. Chodos-Aleksandrovič. Rev. Komisijos narių skaičius padidintas iš 13 iki 17. Pastoviai čia laikosi ir A. L. Likas — dabartinis Tei-singumo ministeris.

KAS

UZZISAKĖ

DIRVĄ —

TAS NESIGAILĖJO!

Washington, įvairių augstų pareigūnų ponios stebi naujų madų apžvalgą. Prancūzė Jean Baube rodo naują suknelę.

Rytų Vokietija...

(Atkelta iš 1 psl.)

donoji armija stovėtų ties Rei-nu...

Savaime suprantama, kad to-kie Molotovo planai, kurių pa-grinde glūdi augščiausio laips-nio cinizmas, Berlyno konferen-cijos dalyvių buvo atmesti. Bet Maskva nesivaržydama pade-monstravo, kad ji geruolų neū-leis nė pėdos tų žemių, į kurias yra įkėlusį koją raudonoji ar-mija. Žingsnis po žingsnio Kremlius stiprina savo pozicijas okupuotose kraštuose, be palovos juose vykdoma bolše-vizacija, be atodairos įvedama pati sistema, kuri viešpatauja pačioje Sovietų Rusijoje.

Rytų Vokietijos "demokrati-nės respublikos" paskelbimas "suverene" valstybe reiškia, kad nūn Maskva nutarė numes-ti apgaulės skraistę ir atvirai įtraukti rytų okupacinę zoną į savo satelitų skaičių. Kremliaus valdovai, matomai, įsitikino, kad esamomis aplinkybėmis jiems yra naudingiau lošti atviromis kortomis ir atvirai bolševikinti Rytų Vokietiją. Netenka abe-joti, kad Maskvai rūpėjo parodyti savo galią ir kitoms sateli-tinėms valstybėms, kuriose ne-siliauja reiškesis noras išsilaist-vinti iš sovietų baudžiavos. Nu-ėję nuolaidų keliu Rytų Vokie-tijoje, sovietai būtų paskatinę separatizmą kituose satelitinuo-se kraštuose.

Tuo pat metu pakeisti "Vo-kietijos socialistinės vienybės partijos" įstatai. Dabar jau at-sižadėta fikcijos, esą ši partija esanti sudaryta, koaliciniais pa-grindais su kitomis politinėmis grupėmis. Naujieji partijos sta-tutai kone pažodžiui nukopijuo-ti nuo Sovietų Sąjungos bolše-vikų partijos. Dabar jau viešai pripažįstama, kad Rytų Vokie-tijoje tėra viena monopolinė gru-pė, kuri valdo "vokiečių demo-kratinę respubliką". Ta grupė yra vokiečių komunistų parti-ja, o ši tėra Maskvos įrankis.

Atviras Rytų Vokietijos pa-

kėlimas į satelitinės valsybės rangą turi nemažą politinę reikš-mę. Kaip ten bebūtų, 18 mi-lionų vokiečių tautos žmonių oficiališkai įtraukta į Maskvos valdžios sferą. Kremlius nusi-statė nebeatsižvelgti į tą faktą, kad tuo pačiu pavirtinamas Vo-kietijos valstybės padalinimas į dvi dalis.

Nesunku įsivaizduoti, kad Maskvos žygis visoje vokiečių tautoje sukels pagiežos jausmą. Apsvaigę valdžios troškimu ir apakę rusiškojo imperializmo triumfu, Kremliaus viešpaciai pasėjo dar vieną sėklą, kuri anksčiau ar vėliau atneš karčių vaisių. Turbūt, joks sveiko gal-vojimo žmogus nepileis min-ties, kad vokiečių tauta per me-tų eilę pasyviškai stebės, kaip trepdalis jos taiečių, prievarta atskirti nuo likuso tautos ka-mieno, valdomi okupantų iš Azi-jos!

Tenka dar pastebėti, kad Pan-kovo vyriausybė yra pasirašiu-si su Varšuva sutartį, pagal ku-rią Oderio-Neisės demarkaci-jos linija pripažįstama galutine siena tarp Vokietijos ir Lenki-jos. Savo laiku, kai Maskva bu-vo pasinešusi žaisti planais kur-styti vokiečių nacionalizmą ir tuo pačiu patraukti Vakarų Vo-kietijos simpatijas savo pusėn, buvo pasklidę gandai, esą sovie-tai sutiktų perleisti Vokietijai dalį teritorijų, kurios atiteko Lenkijai. Po to, kai nūn Rytų Vokietija pripažinta "suvereni-ne" valstybe, nebeatrodo, kad Maskva būtų pasiryžusi kelti sienų klausimą tarp Rytų Vo-kietijos ir Lenkijos. V.

Semausias ir gražiausias ilus-truotas lietuviškos minties žur-nalas.

MARGUTIS

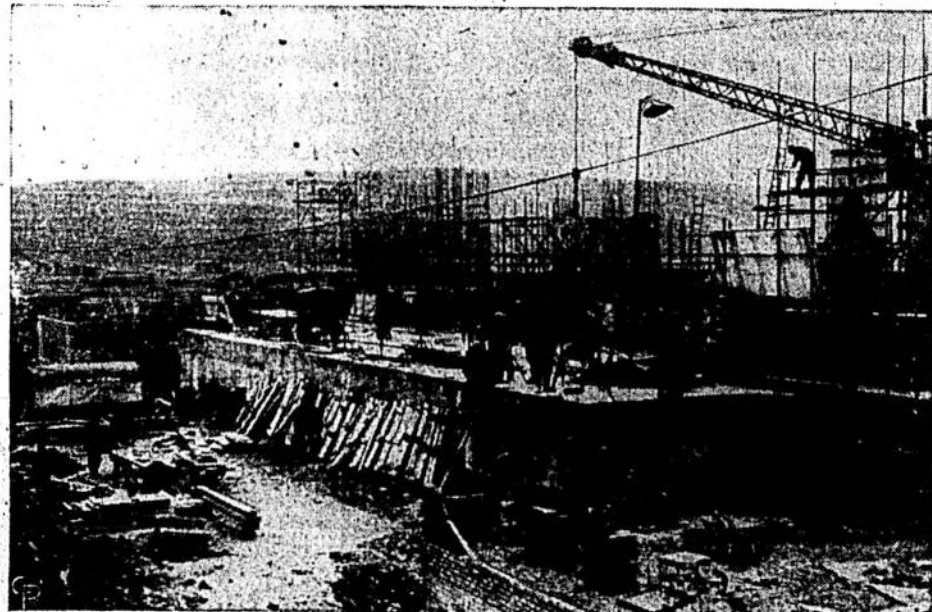
Isteigė kompozitorius

A. VANAGAITIS

Kaina metams \$3.00

6755 So. Western Ave.

Chicago 36, Ill.

Anglijos atominės jėgos bandymų stotis prie Cumberland. Jos statyba pradėta praėjusių metų gegužės mėnesį ir dabar jau toli pažengta.

Tautinėj Kinijoj (Formozoj) prezidentu perrinktas gen. Chiang Kai-Shek (kairė). Prie mikrofono ministeris pirmininkas Chen Cheng.